

II Księga Królewska

Глава 1

1. І по смерті Ахаава Моав відступив від Ізраїля. 2. І Охозія впав з вікна, що в нього на горіщі, що в Самарії, і захворів. І післав послів і сказав до них: Ідіть і випитайте в Ваала мухи бога Аккарона чи виживу з цієї моєї хвороби, і пішли запитати в нього. 3. І господний ангел сказав до Ілії Тесвітянина, мовлячи: Вставши, іди на зустріч послам Охозії царя Самарії і скажеш їм: Чи ви ідете питати в Ваала мухи бога Аккарона, томущо не має Бога в Ізраїлі? 4. І не так. Томущо так говорить Господь: Ліжко, на яке ти туди вийшов, з нього не злізиш, бо там смертю помреш. І пішов Ілія і сказав до них. 5. І посли повернулися до нього, і він сказав до них: Як то ви повернулися? 6. І ті сказали до нього: Чоловік прийшов нам на зустріч і сказав нам: Ідіть поверніться до царя, що вислав вас і скажете до нього: Так говорить Господь: Чи ти ідеш питати в Ваала мухи бога Аккарона, томущо немає Бога в Ізраїлі? Не так. Ліжко, на яке ти туди вийшов, з нього не зійдеш, бо смертю помреш. 7. І він сказав до них мовлячи: Який вигляд чоловіка, що прийшов вам на зустріч і заговорив до вас ці слова? 8. І сказали до нього: Чоловік волохатий і підперезаний скіряним поясом по своїх бедрах. І він сказав: Ілія Тесвітянин це він. 9. І той післав до нього володаря п'ятдесятьох і його п'ятдесятьох, і пішов і прийшов до нього, і ось Ілія сидів на верху гори. І сказав до нього п'ятдесятник і промовив: Тебе покликав цар, чоловіче Божий, ходи. 10. І відповів Ілія і сказав до п'ятдесятника: І якщо я божий чоловік, хай з неба зійде вогонь і пожере тебе і твоїх п'ятдесятьох. І з неба зійшов вогонь і пожер його і його п'ятдесятьох. 11. І цар додав і післав до нього іншого п'ятдесятника і його п'ятдесятьох, і пішов і сказав до нього п'ятдесятник і промовив: Чоловіче Божий, так говорить цар: Скоро зійди. 12. І відповів Ілія і сказав до нього і промовив: Якщо я є божим чоловіком, хай з неба зійде огонь і пожере тебе і твоїх п'ятдесятьох. І з неба зійшов огонь і пожер його і його п'ятдесятьох. 13. І цар додав ще післати третього вождя п'ятдесятника і його п'ятдесятьох. І до нього прийшов третій п'ятдесятник і клякнув на свої коліна перед Ілією і благав його і заговорив до нього і сказав: Чоловіче божий, хай в твоїх очах буде вартісною моя душа і душа цих твоїх п'ятдесятьох рабів. 14. Ось з неба зійшов огонь і пожер двох попередних п'ятдесятників і їхні п'ятдесятки, і тепер хай в твоїх очах буде вартісною душа твоїх рабів. 15. І господний ангел сказав до Ілії і промовив: Зійди з ним, не бійся їхнього лица. І встав Ілія і зійшов з ним до царя. 16. І сказав до нього Ілія і промовив: Так говорить Господь: Як це, що ти післав послів питати в Ваала мухи бога Аккарона? Не так. Ліжко, на яке ти туди вийшов, з нього не зійдеш, бо смертю помреш. 17. І він помер за господним словом, яке сказав Ілія. 18. І інші слова Охозії, що він вчинив, чи це ось не записане в книзі літопису царів Ізраїля? 19. І царює над Ізраїлем Йорам син Ахаава в Самарії дванадцять літ в вісімнадцятому році Йосафата царя Юди. 20. І він вчинив погане перед Господом, лиш не так, як його брати, ані так як

його матір. **21.** І він звалив стовпи Ваала, які зробив його батько, і знищив їх. Тільки пристав до гріхів дому Єровоама, який вчинив, що згрішив Ізраїль, від них він не відступив. **22.** І Господь розгнівався гнівом на дім Ахаава.

Глава 2

1. І сталося коли Господь забирав Ілію в трясінні, так наче на небо, і пішов Ілія і Елісей з Галгалів. **2.** І сказав Ілія до Елісея: Сиди ж тут, бо Господь мене післав аж до Ветилія. І сказав Елісей: Хай живе Господь і хай живе твоя душа, не оставлю тебе. І прийшли до Ветилія. **3.** І прийшли до Елісея сини пророків, що в Ветилі, і сказали до нього: Чи ти взнав, що сьогодні Господь забирає твого пана над твоєю головою? І він сказав: І я взнав, мовчіть. **4.** І сказав Ілія до Єлісея: Сиди ж тут, бо Господь післав мене до Єрихона. І сказав Елісей: Хай живе Господь і хай живе твоя душа, не оставлю тебе. І вони прийшли до Єрихона. **5.** І приблизились до Елісея сини пророків, що в Єрихоні, і сказали до нього: Чи ти взнав, що сьогодні Господь забирає твого пана з над твоєї голови? І він сказав: І я взнав, мовчіть. **6.** І сказав йому Ілія: Сиди тут, бо Господь післав мене аж до Йордану. І сказав Елісей: Хай живе Господь і хай живе твоя душа, не полишу тебе. І пішли оба. **7.** І п'ятдесят мужів сини пророків стали напроти здалека. І вони оба стали при Йордані. **8.** І взяв Ілія свій плащ і звинув і вдарив об воду, і вода розступилася сюди і туди, і оба перейшли до пустині. **9.** І сталося, коли вони переходили, сказав Ілія до Єлісея: Проби, що зроблю для тебе, раніше ніж я буду забраний від тебе. І сказав Елісей: Хай на мені буде в двічі більше твого духа. **10.** І сказав Ілія: Тяжке попросив ти. Якщо побачиш, як мене забирають від тебе, і буде тобі так. І якщо ні, не буде. **11.** І сталося, як вони ішли, ішли й говорили, і ось огненна колісниця і огненні коні і розділили (їх) обох. І забраний був Ілія в трусі наче на небо. **12.** І Елісей побачив і закричав: Батьку, батьку, колісниця Ізраїля і його вершник. І більше його не побачив і схопив свою одіж і роздер її на дві часті. **13.** І він підняв плащ Ілії, який впав на Елісея, і повернувся Елісей і став при березі Йордану. **14.** І взяв плащ Ілії, який впав на нього, і вдарив по воді, і вона не розступилася. І він сказав: Де Бог Ілії? І вдарив по воді, і розступилися сюди і туди, і Елісей перейшов. **15.** І побачили його сини пророків, що напроти в Єрихоні, і сказали: Спочив дух Ілії на Елісею. І прийшли йому на зустріч і поклонилися йому до землі. **16.** І сказали до нього: Ось з твоїми слугами п'ятдесят мужів, сини сили. Пішовши, ж хай пошукають за твоїм паном, чи часом господний дух не взяв його і не вкинув його до Йордану, чи на одну з гір чи на якусь вершину. І сказав Елісей: Не посылайте. **17.** І налягали на нього доти, доки не завстидався і сказав: Пішліть. І післали п'ятдесят мужів, і три дні шукали і не знайшли його. **18.** І повернулися до нього, і він сидів в Єрихоні, і сказав Елісей: Чи я не сказав до вас: Не ідіть? **19.** І сказали мужі міста до Елісея: Ось проживання в місті добре, так як пан бачить, і води погані і земля неплодні. **20.** І сказав Елісей: Візьміть мені нове відро і покладіть туди сіль. І принесли йому. **21.** І вийшов Елісей до

джерела вод і вкинув туди сіль і сказав: Так говорить Господь: Оздоровляю ці води, більше не буде звідси смерті й неплідності. **22.** І виздоровіли води аж до цього дня за словом Елісея, яке він сказав. **23.** І він пішов звідти до Ветилі. І як він ішов дорогою і малі діти вийшли з міста і глузували з нього і сказали йому: Іди, лисий, іди. **24.** І він повернувся за ними і побачив їх і прокляв їх в ім'я господне, і ось з ліса вийшли дві ведмедиці і роздерли з них сорок і двох дітей. **25.** І він пішов звідти до гори Кармиля і звідти повернувся до Самарії.

Глава 3

1. І Йорам син Ахаава зацарював в Ізраїлі у вісімнадцятому році Йосафата царя Юди і царював дванадцять літ. **2.** І він зробив погане в господних очах, лише не так, як його батько і не так, як його мати, і скинув стовпи Ваала, які зробив його батько. **3.** Лише пристав до гріха Єровоама сина Навата, який звів Ізраїля до гріха, не відступив від нього. **4.** І Моса цар Моава був пастирем і повертав цареві Ізраїля на почаки (року) сто тисяч ягнят і сто тисяч баранів з вовною. **5.** І сталося, що після смерті Ахаава, і цар Моава відкинув царя Ізраїля. **6.** І вийшов цар Йорам в тому дні з Самарії і почислив Ізраїля. **7.** І пішов і післав до Йосафата царя Юди, кажучи: Цар Моава відступив від мене. Чи не підеш зі мною на війну проти Моава? І він сказав: Піду. Як мені, так тобі, як мій, і твій нарід, як мої коні, і твої коні. **8.** І сказав: Якою дорогою піду? І сказав: Дорогою пустині Едома. **9.** І пішов цар Ізраїля і цар Юди і цар Едома і йшли дорогою сім днів, і не було води для обозу і для худоби, що при їхніх ногах. **10.** І сказав цар Ізраїля: Ох, бо замкнув Господь трьох царів, що ходять, щоб дати їх в руку Моава. **11.** І сказав Йосафат: Чи тут немає господнього пророка і запитаємо в Господа за нього? І відповів один зі слуг царя Ізраїля і сказав: Тут Елісей син Сафата, який злив воду на руки Ілії. **12.** І сказав Йосафат: На ньому є господне слово. І прийшов до нього цар Ізраїля і Йосафат цар Юди і цар Едома. **13.** І сказав Елісей до царя Ізраїля: Що мені і тобі? Ходи до пророків твого батька. І сказав йому цар Ізраїля: Чи не замкнув Господь трьох царів, щоб видати їх в руки Моава? **14.** І сказав Елісей: Хай живе Господь сил, перед яким я стою перед Ним, що коли б я не приймав лице Йосафата царя Юди, я не поглянув би на тебе і не побачив би тебе. **15.** І тепер же візьми мені півця. І сталося як заспівав півець, і на ньому була господня рука **16.** і він сказав: Так говорить Господь: Зробіть до цього потоку рови, рови, **17.** бо так говорить Господь: Не побачите вітру і не побачите дощу, і цей потік наповниться водою, і питимете ви і ваш масток і ваша скотина. **18.** І це легким є в господних очах, і видам Моав у вашу руку, **19.** і побете всяке закріплене місто і кожне добре дерево скинете і забете всі джерела води і всяку добру часть камінням зробите непридатною. **20.** І сталося вранці, як підносилася жертва, і ось води ішли з дороги Едома, і земля наповнилася водою. **21.** І увесь Моав почув, що царі пішли воювати з ними, і закричали всі підперезані поясом і вище і стали на границі. **22.** І встали вранці, і сонце зійшло на води. І побачив Моав напроти води червоне, наче кров, **23.** і сказали: Це кров

меча, бо повоювали царі і побили чоловік свого ближнього, і тепер на здобич, Моаве. **24.** І вони ввійшли до табору Ізраїля, й Ізраїль встав і побили Моава, і вони втекли з перед їхнього лиця. І ввійшли, входячи, і бючи Моава, **25.** і знищили міста і на всяку добру часть накидали мужі каміння і наповнили її і забили всяке джерело води і скинули всяке добре дерево, аж доки не осталося скинене каміння стіни, і окружили (землю) ті, що стріляли з пращі, і побили її. **26.** І цар Моава побачив, що скріпилася над ним війна, і взяв з собою сім сот мужів, що носять меч, щоб пробитися до царя Едома, і не змогли. **27.** І він взяв свого первородного сина, який зацарював замість нього, і приніс його як цілопалення на стіні. І було велике замішання в Ізраїлі, і вони відійшли від нього і повернулися до (своєї) землі.

Глава 4

1. І одна жінка з синів пророків закричала до Елісея, кажучи: Твій раб, мій чоловік, помер, і ти знаєш, що раб боявся Господа. І той, що дав позичку, прийшов взяти собі моїх двох синів за рабів. **2.** І сказав Елісей: Що для тебе зроблю? Сповісти мені, що твого є в домі. Вона ж сказала: Немає в твоєї рабині нічого в домі, але хіба тільки олія, якою помазуюся. **3.** І він сказав до неї: Іди попроси собі зі зовні посуд в усіх твоїх сусідів, порожний посуд, (і) не мало, **4.** і ввійди і замкнеш двері за собою і за твоїми синами і налиєш до цих посудин і візьмеш наповне. **5.** І вона відійшла від нього і зробила так: і замкнула двері за собою і за своїми синами. Вони приносили до неї, і вона наливала, **6.** аж доки посуд не наповнився. І вона сказала до її синів: Піддайте мені ще посудину і сказали їй: Немає більше посудин і стала олія. **7.** І вона прийшла і сповістила божому чоловікові. І сказав Елісей: Іди і продай олію і заплатиш твої довги, і ти і твої сини будете жити за пахунок олії, що осталася. **8.** І був день і Елісей перейшов до Сумани, і там (була) славетна жінка і змусила його їсти хліб. І сталося при нагоді, коли він входив, звертав туди їсти. **9.** І сказала жінка до свого чоловіка: Ось я пізнала, що божий святець цей чоловік, що постійно приходить до нас. **10.** Зробім же йому горішню кімнату, мале місце, і поставимо йому там ліжко і стіл і крісло і свічник, і буде, коли входитиме до нас, і поверне туди. **11.** І настав день і він ввійшов туди і звернув до верхньої кімнати і спав там. **12.** І він сказав до свого слуги Гіезія: Поклич мені цю Соманітку. І покликав її, і вона стала перед ним. **13.** І той сказав йому: Скажи ж до неї: Ось ти здивувала нас всім цим дивом. Що треба тобі зробити? Чи є в тебе слово до царя, чи до володаря сили? Вона ж сказала: Я живу серед мого народу. **14.** І сказав: Що треба для неї зробити? І сказав Гіезій його слуга: І поправді немає в неї сина, і її чоловік старий. **15.** І він її покликав, і вона стала при дверях. **16.** І сказав до неї Елісей: В цьому часі, як година, ти (будеш) жива, (і) обнімеш сина. Вона ж сказала: Ні мій пане, не обмани твоєї рабині. **17.** І жінка зачала в лоні сина і породила в тому часі, як година, жива, як сказав до неї Елісей. **18.** І росла дитина. І сталося, коли хлопець вийшов до свого батька до женців, **19.** і сказав до свого батька: Голова моя, голова моя. І той сказав слугі: Понеси його до його

матері. **20.** І поніс його до його матері, і до полудня він спав на її колінах, і помер. **21.** І вона понесла його і поклала його на ліжко божого чоловіка і замкнула за ним, і вийшла. **22.** І покликала свого чоловіка і сказала: Пішли мені ж одного зі слуг і одного осла, і побіжу до божого чоловіка і повернуся. **23.** І той сказав: Як це, що ти ідеш до нього сьогодні? (Це) не новий місяць ані субота. Вона ж сказала: Мир. **24.** І засідлала осла і сказала до свого слуги: Провадь, іди, не сповільнуй ходи задля мене, доки не скажу тобі. **25.** Іди. І пішла і прийшла до божого чоловіка до гори Кармилю. І сталося, як побачив Елісей як вона приходила, і сказав до Гіезія його слуги: Ось бо та Соманітка. **26.** Біжи тепер їй на зустріч і скажеш: Чи мир тобі? Чи мир твоєму чоловікові? Чи мир дитині? Вона ж сказала: Мир. **27.** І прийшла до Елісея до гори і схопилася за його ноги. І приблизився Гіезій, щоб її віддалити, і сказав Елісей: Полиши її, бо її душа в ній засмучена, і Господь сховав від мене і не сповістив мені. **28.** Вона ж сказала: Чи я просила сина в мого пана? Чи не сказала я: Не обмани мене? **29.** І сказав Елісей Гіезієві: Підпережи твої бедра і візьми мою палицю в твої руки і іди. А якщо знайдеш чоловіка, не поблагословиш його, і якщо поблагословить тебе чоловік, не відповіси йому. І покладеш мою палицю на лице дитини. **30.** І сказала матір дитини: Хай живе Господь, і хай живе твоя душа, не оставлю тебе. І встав Елісей і пішов за нею. **31.** І Гіезій пішов перед нею і поклав палицю на лице дитини, і не було голосу і не було слуху. І він повернувся йому на зустріч і сповістив йому, кажучи: Не встала дитина. **32.** І ввійшов Елісей до дому, і ось дитина мертва, покладена на його ліжко. **33.** І ввійшов Елісей до дому і замкнув двері перед ними двома і помолився до Господа. **34.** І встав і ліг на дитину і поклав свої уста на його уста і свої очі на його очі і свої руки на його руки і зігнувся над ним, і тіло дитини розігрілося. **35.** І він повернувся і походив по хаті сюди і туди і пішов і схилювався над дитиною до семи разів, і дитина відкрила свої очі. **36.** І закричав Елісей до Гіезія і сказав: Поклич цю Соманітянку. І він покликав, і вона ввійшла до нього. І сказав Елісей: Візьми твого сина. **37.** І жінка ввійшла і впала йому до ніг і поклонила до землі і взяла свою дитину і вийшла. **38.** І Елісей повернувся до Галгали, і (був) голод в землі, і сини пророків сиділи перед ним. І сказав Елісей своєму слугі: Поклади великий баняк і звари їжу синам пророків. **39.** І вийшов один на поле, щоб збирати зеленину, і знайшов лозу в полі і зібрав з неї пільні плоди, повний свій плащ, і всипав до баняка їжі, бо не знали. **40.** І приносить чоловікам їсти, і сталося коли вони їли їжу і ось закричали і сказали: Смерть в баняку, чоловіче божий. І не могли їсти. **41.** І той сказав: Візьміть муки і вкиньте до баняка. І сказав Елісей до слуги Гіезія: Налий народів і хай їдять. І там в баняку не було більше поганої речі. **42.** І прийшов чоловік з Ветсаріси і приніс до божого чоловіка з первоплодів двадцять ячмінних хлібів і дактилі, і сказав: Дайте народів і хай їдять. **43.** І сказав його слуга: Як подам це стом мужам? І сказав: Дай народів і хай їдять, бо так говорить Господь: Їстимуть і остане. **44.** І вони поїли і осталося за Господним словом.

Глава 5

1. І Неман, володар сили Сирії, був великим чоловіком перед своїм паном і подивугідний лицем, бо через нього Господь дав спасіння Сирії. І чоловік був кріпкий силою, (і) прокажений. 2. І вийшли легко озброєні сирійці і полонили малу дівчину з землі Ізраїля і (вона) була перед жінкою Немана. 3. Вона ж сказала своїй пані: Коби мій пан був перед божим пророком, що в Самарії, тоді би він очистив його від його прокази. 4. І вона ввійшла і сповістила своєму панові і сказала: Так і так сказала дівчина, що з землі Ізраїля. 5. І сказав цар Сирії до Немана: Іди, ввійди, і пішлю листа до царя Ізраїля. І він пішов і взяв в свою руку десять талантів срібла і шість тисяч золотих і десять змін одежі. 6. І приніс листа до царя Ізраїля, кажучи: І тепер, як прийде до тебе цей лист, ось я післав до тебе свого раба Немана, і очистиш його від його прокази. 7. І сталося, як цар Ізраїля прочитав листа, роздер свою одіж і сказав: Чи я Бог, щоб убити і живим чинити, що цей посилає до мене, щоб очистити чоловіка від його прокази? Бо знайте і глядіть, що цей шукає причини проти мене. 8. І сталося, як почув Елісей, що цар Ізраїля роздер свою одіж, і післав до царя Ізраїля, кажучи: Навіщо ти роздер твою одіж? Хай прийде ж Неман до мене і хай визнає, що є пророк в Ізраїлі. 9. І прийшов Неман на коні і колісниці і став перед дверми дому Елісея. 10. І післав Елісей до нього післанця, кажучи: Пішовши, помийся сім раз в Йордані, і тобі повернеться твоє тіло, і очистишся. 11. І розгнівався Неман і пішов і сказав: Ось, сказав я, що вийде до мене і стане і прикличе іменем свого Бога і покладе свою руку на місце і відійде проказа. 12. Чи Авана і Фарфар ріки Дамаску не кращі від Йордану і всіх вод Ізраїля? Чи не, пішовши, помиюся в них і очущуся? І він відійшов в гніві і пішов. 13. Іблизилися його раби і сказали йому: Якщо б пророк сказав тобі велике слово, чи ти не вчинив би? І він тільки сказав до тебе: Помийся і очистишся. 14. І пішов Неман і помився в Йордані сім разів за словом Елісея, і повернулося його тіло як тіло малої дитини, і він очистився. 15. І повернувся до Елісея, сам і весь його табір, і прийшов і став і сказав: Ось я пізнав, що немає Бога в усій землі, але хіба в Ізраїлі. І тепер візьми благословення у твого раба. 16. І сказав Елісей: Хай живе Господь, якому я стою перед Ним, не візьму. І натискав на нього, щоб прийняв, і не послухав. 17. І сказав Неман: І якщо ні, хай дасться твому рабові вантаж пари ослів, і ти мені даси червоної землі, бо більше не зробить твій раб цілопалення і жертви іншим богам, але лиш одному Господеві. 18. І Господь відпустить твому рабові, коли мій пан входить до дому Реммана, щоб поклонитися йому, і спочине на моїй руці, і поклонюся в домі Реммана, коли він покланяється в домі Реммана, і Господь простить твому рабові за це слово. 19. І сказав Елісей до Немана: Іди в мирі. І той пішов від нього на коротку відстань шляху. 20. І сказав Гіезій слуга Елісея: Ось мій пан пощадив цього Немана Сирійця, щоб не взяти з його руки те, що він приніс. Хай живе Господь, хіба не побіжу за ним і візьму щось в нього. 21. І пігнався Гіезій за Неманом, і побачив його Неман, як він біг за ним, і повернувся з колісниці на зустріч йому. 22. І той сказав: Мир. Мій пан післав мене, кажучи: Ось тепер прийшли до мене два молодці з гори

Ефраїма з синів пророків. Дай же їм талант срібла і дві зміни одежі. **23.** І сказав Неман: Візьми два таланти срібла. І взяв в два мішки і дві зміни одежі і дав двом своїм слугам, і понесли перед ним. **24.** І прийшли в сумерк, і він взяв з їхніх рук і поклав в хаті і відіслав мужів. **25.** І він ввійшов і став перед своїм паном. І сказав до нього Елісей: Звідки ти, Гіезіє? І сказав Гіезій: Твій раб не ходив ні сюди ні туди. **26.** І сказав до нього Елісей: Чи не пішло з тобою моє серце, коли чоловік з колісниці повернувся тобі на зустріч? І тепер ти взяв срібло і тепер ти взяв одіж і візьмеш за них городи і оливкові сади і виноградники і вівці і воли і рабів і рабинь. **27.** І проказа Немана приліпиться до тебе і до твого насіння на віки. І він вийшов з перед його лица прокажений наче сніг.

Глава 6

1. І сказали сини пророків до Елісея: Ось місце, в якому ми живемо перед тобою, (воно) тісне для нас. **2.** Підемо ж до Йордану і кожний муж візьме звідти одну колоду і собі зробимо там помешкання. І сказав: Ідіть. **3.** І сказав один: Лагідно іди з твоїми рабами. І сказав: Я піду. **4.** І пішов з ними, і вони прийшли до Йордану і рубали дерево. **5.** І ось один рубав колоду, і впало залізо до води. І він закричав: О пане, і воно потрібне. **6.** І сказав божий чоловік: Де впало? І той показав йому місце. І він відломив деревину і вкинув туди, і залізо виплило. **7.** І сказав: Візьми собі. І той простягнув свою руку і взяв його. **8.** І цар Сирії воював проти Ізраїля і порадився з слугами своїми, кажучи: На тому якомусь місці там отаборюся. **9.** І післав Елісей до царя Ізраїля, кажучи: Бережись не іди до цього місця, бо там Сирія скрилася. **10.** І післав цар Ізраїля до місця, про яке йому сказав Елісей, і стерігся того місця не раз, ані два. **11.** І заворушилася душа царя Сирії за це слово, і він покликав своїх слуг і сказав їм: Не сповіщаєте мені хто видає мене цареві Ізраїля? **12.** І сказав один з його слуг: Ні, мій пане, царю, бо (це) пророк Елісей, що в Ізраїлі, сповіщає цареві Ізраїля всі слова, які ти говориш в кімнаті твоєї спальні. **13.** І той сказав: Ідіть подивіться де він, і, піславши, візьму його. І сповістили йому, кажучи: Ось в Дотаїмі. **14.** І він післав туди коня і колісницю і велику силу, і вони прийшли вночі й оточили місто. **15.** І збудився вранці слуга Елісея, щоб встати, і вийшов, і ось сила і кінь і колісниця оточила місто, і сказав слуга до нього: О пане, що зробимо? **16.** І сказав Елісей: Не бійся, бо більше тих, що з нами, від тих, що з ними. **17.** І помолився Елісей і сказав: Господи, відкрий очі слуги, і хай побачить. І Господь відкрив його очі, і він побачив, і ось гора повна коней, і огненна колісниця довкруги Елісея. **18.** І вони зійшли до нього, і помолився Елісей до Господа і сказав: Побий же цей нарід сліпотою. І Він побив їх сліпотою за словом Елісея. **19.** І сказав до них Елісей: Не це місто і не ця дорога. Ідіть за мною, і поведу вас до чоловіка, якого шукаєте. І привів їх до Самарії. **20.** І сталося, як ввійшли до Самарії, і сказав Елісей: Відкрий же, Господи, їхні очі і хай побачать. І Господь відкрив їхні очі, і побачили, і ось вони були серед Самарії. **21.** І сказав цар Ізраїля, як їх побачив:

Чи, побивши, побю, батьку? **22.** І той сказав: Не побєш, ти хіба тільки побєш тих, яких ти взяв в полон твоїм мечем і твоїм луком. Поклади перед ними хліби і воду, і хай їдять і хай пють і хай ідуть до свого пана. **23.** І він поставив їм великий стіл, і поїли і попили, і відіслав їх, і пішли до свого пана. І не додали більше легко озброєні сирійці іти проти землі Ізраїля. **24.** І сталося після цього і зібрав син Адера цар Сирії весь свій табір і пішов і обложив Самарію. **25.** І був великий голод в Самарії, і ось її облягли, аж доки не була голова осла п'ятдесять сиклів срібла і четвертина міри голубиноного гною п'ять сиклів срібла. **26.** І цар Ізраїля ходив по мурах, і жінка закричала до нього, кажучи: Спаси, пане царю. **27.** І той сказав їй: Якщо тебе не спасе Господь, як я тебе спасу? Чи з току чи з точила? **28.** І сказав їй цар: Що тобі є? І промовила: Сказала до мене ця жінка: Дай твого сина і сьогодні його зїмо, і завтра мого сина, зїмо і його. **29.** І ми спекли мого сина і зїли його, і сказала я до неї в наступний день: Дай твого сина і зїмо його, і вона сховала свого сина. **30.** І сталося, як цар Ізраїля почув слова жінки, роздер свою одіж, і він ходив по мурах, і нарід побачив на його тілі підсподом мішок. **31.** І він сказав: Так хай зробить мені Бог, і так хай додасть, якщо голова Елісея стоятиме на ньому сьогодні. **32.** І Елісей сидів в своїм домі, і старшини сиділи з ним. І післав чоловіка перед його лицем, раніше ніж до нього прийшов посланець, і він сказав до старшин: Чи знаєте, що цей син смерті післав, щоб забрати мою голову? Глядіть, як лиш прийде посол, замкніть двері і задержіть його при дверях. Чи не голос ніг його пана за ним? **33.** Як він ще говорив з ними і ось зійшов до нього посол і сказав: Ось це зло від Господа. Чого потерплю ще Господеві?

Глава 7

1. І казав Елісей: Послухай господне слово: Так говорить Господь: Що в цій годині завтра, мірка пшеничної муки (буде) за сикль і дві мірки ячменю за сикль в брамах Самарії. **2.** І відповів тристат, на якому цар спочивав на його руці, і сказав Елісеєві: Ось чи вчинить Господь отвори в небі, щоб збулося це слово? І Елісей сказав: Ось ти побачиш своїми очима і з того не зїси. **3.** І були три прокажені чоловіки при брамі міста, і сказав чоловік до свого ближнього: Чого ми тут сидимо, доки не помremo? **4.** Якщо скажемо: Ввійдемо до міста, і в місті голод і там помremo. І якщо тут сидітимемо, і помremo. І тепер ходіть і впадім до табору Сирії, може оставлять нас живими, і житимемо. І якщо забють нас, і помremo. **5.** І встали в темряві, щоб ввійти до табору Сирії і прийшли до часті табору Сирії, і ось немає чоловіка там. **6.** І Господь дав чути в таборі Сирії голос колісниць і голос коня і голос великої сили, і сказав чоловік до свого брата: Тепер цар Ізраїля найняв проти нас царів Хеттеїв і царів Єгипту, щоб прийшли проти нас. **7.** І встали і в темряві втекли і оставили свої шатра і своїх коней і своїх ослів так як є в таборі і втекли задля своєї душі. **8.** І ввійшли ці прокажені аж до часті табору і ввійшли до одного шатра і поїли і попили і взяли звідти срібло і золото і одіж і пішли. І повернулися і ввійшли до іншого шатра і взяли звідти і

пішли і сховали. **9.** І сказав чоловік до свого ближнього: Не так ми чинимо. День цей - день радісної вістки, і ми мовчимо і остаємося аж до світіння ранку і знайдемо беззаконня. І тепер ходіть і ввійдемо і сповістимо в домі царя. **10.** І вони ввійшли і закричали до брами міста і сповістили їм, кажучи: Ми ввійшли до табору Сирії, і ось там немає чоловіка і людського голосу, хіба що лиш прив'язаний кінь і осел і їхні шатра, так як є. **11.** І воротарі закричали і сповістили всередину до дому царя. **12.** І встав вночі цар і сказав до своїх слуг: Я сповіщу ж вам, що нам вчинила Сирія: Взнали, що ми голодуємо, і вийшли з табору і сховалися в полі, кажучи, що: Вийдуть з міста, і схопимо їх живими і ввійдемо до міста. **13.** І відповів один з його слуг і сказав: Хай візьмуть п'ять осталих коней, які тут осталися, ось вони є на все множество Ізраїля, що осталося, і пішлемо туди і поглянемо. **14.** І взяли двох вершників на конях, і цар Ізраїля післав (їх) за царем Сирії, кажучи: Ідіть і подивіться. **15.** І ті пішли за ними аж до Йордану, і ось вся дорога повна плащів і зброї, які Сирія повкидала коли вона перелякалася. І повернулися посланці і сповістили цареві. **16.** І вийшов нарід і розграбили табір Сирії, і була мірка пшеничної муки сикль і дві мірки ячменю сикль за господним словом. **17.** І цар приставив при брамі тристата, на якому цар спочивав на його руці, і нарід потоптав його в брамі, і він помер, так як сказав божий чоловік, який сказав (це) коли посол зійшов до нього. **18.** І сталося так як сказав Елісей, мовлячи до царя: Дві мірки ячменю за сикль і мірка пшеничної муки буде за сикль і так (буде) в цій годині завтра в брамі Самарії. **19.** І відповів тристат Елісеєві і сказав: Ось Господь відкриє отвори в небі, щоб збулося це слово? І сказав Елісей: Ось побачиш твоїми очима і з того не їстимеш. **20.** І сталося так, і потоптав його нарід в брамі, і він помер.

Глава 8

1. І сказав Елісей до жінки, сина якої воскресив, кажучи: Встань і іди ти і твій дім і перебувай де лиш перебуватимеш, бо накликав Господь голод на землю, і прийшов на землю (голод) сім літ. **2.** І встала жінка і зробила за словом Елісея і пішла вона і її дім і живе в землі чужинців (филистимлян) сім літ. **3.** І сталося по закінченні сімох років і повернулася жінка з землі чужинців до міста і прийшла, щоб голосити перед царем про свій дім і про свої поля. **4.** І сказав цар до Гіезія слуги Елісея божого чоловіка, мовлячи: Розповіж же мені про всі великі (діла), які вчинив Елісей. **5.** І сталося як він розповідав цареві, як він воскресив сина померлого, і ось жінка, що її сина воскресив Елісей, голосить перед царем про свій дім і про свої поля. І сказав Гіезій: Пане царю, це жінка, і це її син, якого воскресив Елісей. **6.** І запитав цар жінку, і вона розповіла йому. І цар дав їй одного евнуха, кажучи: Поверни те все, що її і всі плоди її поля від дня, коли вона оставила землю, аж до тепер. **7.** І прийшов Елісей до Дамаску, і син Адера цар Сирії захворів, і сповістили йому, кажучи: Прийшов божий чоловік аж сюди. **8.** І сказав цар до Азаїла: Візьми в твою руку дар і іди на зустріч божому чоловікові і запитай Господа через нього, кажучи: Чи виживу з цієї моєї

хвороби? **9.** І пішов Азаїл йому на зустріч і взяв дар в свою руку і все добро Дамаску, що несли сорок верблюдів, і пішов і став перед ним і сказав до Елісея: Твій син, син Адера, цар Сирії післав мене до тебе, кажучи: Чи переживу цю мою хворобу? **10.** І сказав Елісей: Іди скажи йому: Жувучи, житиме. І показав мені Господь, що смертю помре. **11.** І божий чоловік став перед його лицем і аж засоромився, і заплакав. **12.** І сказав Азаїл: Що це, що мій пан плаче? І він сказав: Тому що я взнав, що вчиниш зло синам Ізраїля, їхні твердині знищиш огнем і їхніх вибраних забеш мечем і побеш їхніх немовлят і розідреш тих, що в їхньому лоні. **13.** І сказав Азаїл: Хто є твій раб, чи дохла собака, що вчинить це слово? І сказав Елісей: Господь показав мені тебе, як ти царюєш над Сирією. **14.** І відійшов від Елісея і ввійшов до свого пана, і сказав йому: Що тобі сказав Елісей? І він мовив: Сказав мені: Життям житимеш. **15.** І сталося на другий день і той взяв полотно і замочив в воді і поклав на його лице, і він помер, і зацарював Азаїл замість нього. **16.** В п'ятому році Йорама сина Ахаава царя Ізраїля зацарював Йорам син Йосафата цар Юди. **17.** Він був тридцятьдва літним сином коли зацарював і вісім літ царював в Єрусалимі. **18.** І пішов дорогою царів Ізраїля, так як вчинив дід Ахаава, бо дочка Ахаава була йому за жінку. І той зробив погане перед Господом. **19.** І Господь не бажав знищити Юду через свого раба Давида, так як сказав, щоб дати світильник йому і його синам на всі дні. **20.** В його днях Едом відступив з під руки Юди і поставили над собою царя. **21.** І пішов Йорам до Сіора і всі колісники з ним, і сталося як він встав і побив Едома, що довкруги нього, і володарів колісниць, і втік нарід до своїх поселень. **22.** І відступив Едом з під руки Юди аж до цього дня. Тоді відступив Ловена в тому часі. **23.** І інші слова Йорама і все, що він зробив, чи ось це не записане в книзі літопису царів Юди? **24.** І заснув Йорам зі своїми батьками і поховано його з його батьками в місті Давида його батька. І замість нього зацарював його син Охозія. **25.** В дванадцятому році Йорама сина Ахаава царя Ізраїля зацарював Охозія син Йорама. **26.** Охозія був двадцять два літним сином коли він зацарював і царював в Єрусалимі один рік, й ім'я його матері Готолія дочка Амврія царя Ізраїля. **27.** І пішов дорогою дому Ахаава і вчинив погане перед Господом, так як дід Ахаава. **28.** І пішов на війну з Йорамом сином Ахаава проти Азаїла царя чужинців в Реммоті Галаада, і сирійці побили Йорама. **29.** І цар Йорам повернувся, щоб лікуватися в Єзраїлі від ран, які йому завдали в Реммоті, коли він воював з Азаїлем царем Сирії. І Охозія син Йорама зійшов, щоб побачитися з Йорамом сином Ахаава в Єзраїлі, бо він хворів.

Глава 9

1. І пророк Елісей покликав одного з синів пророків і сказав йому: Підпережи твої бедра і візьми ріг цієї олії в твою руку і йди до Реммота Галааду. **2.** І ввійдеш туди і побачиш там Ія, сина Йосафата, сина Намессія, і ввійдеш і забереш його з посеред його братів і введеш його до комірки в кімнаті. **3.** І візьмеш ріг з олією і злиєш на його голову і скажеш: Так говорить Господь: Я тебе

помазав на царя над Ізраїлем. І відкриєш двері і втечеш і не останеш. **4.** І пішов слуга пророка до Реммота Галаада **5.** і ввійшов, і ось сиділи старшини сили, і він сказав: Мені слово до тебе, володарю. І сказав Ія: До кого з усіх нас? І сказав: До тебе, володарю. **6.** І той встав і ввійшов до кімнати, і він злив олію на його голову і сказав йому: Так говорить Господь Бог Ізраїля: Я тебе помазав на царя над господним народом, над Ізраїлем, **7.** і вигубиш дім Ахаава твого пана з передного лиця і пімстиш кров моїх рабів пророків і кров всіх господних рабів з руки Єзавелі **8.** і з руки всього дому Ахаава і вигубиш дім Ахаава, того, що проливає проти стіни, і замкненого і того, що остався в Ізраїлі. **9.** І зроблю дім Ахаава, так як дім Єровоама сина Навата, і як дім Вааса сина Ахії. **10.** І Єзавелу з'їдять пси в часті Єзраїла, і не буде кому поховати. І відкрив двері і втік. **11.** І вийшов Ія до слуг свого пана, і сказали йому: Чи мир? Як це, що цей безумний ввійшов до тебе? І сказав їм: Ви знаєте чоловіка і його балакунство. **12.** І сказали: Неправда. Звісти ж нам. І сказав Ія до них: Так і так сказав мені, мовлячи: Так говорить Господь: Я тебе помазав на царя над Ізраїлем. **13.** І почувши, поспішилися і взяли кожний свій плащ і поклали під ним на верх сходів і затрубили в ріг і сказали: Зацарював Ія. **14.** І повернувся Ія, син Йосафата, син Намессія, до Йорама і сам Йорам стеріг Реммот Галааду, він і ввесь Ізраїль, з перед лиця Азаїла царя Сирії, **15.** і цар Йорам повернувся, щоб в Єзраїлі лікуватися від ран, якими зранили його сирійці коли воювали проти нього з Азаїлом царем Сирії. І сказав Ія: Якщо ваша душа зі мною, хай не вийде з міста втікач, щоб піти і сповістити в Єзраїлі. **16.** Й Ія сів на коня і пішов і зійшов до Єзраїла, бо Йорам цар Ізраїля лікувався в Єзраїлі від стріл, якими зранили його Арамійці в Ремматі в війні з Азаїлем царем Сирії, бо він сильний і муж сили, і Охозія цар Юди зійшов, щоб побачити Йорама. **17.** І сторож вийшов на вежу в Єзраїлі і побачив порошок Ія коли він ішов і сказав: Я бачу порошок. І сказав Йорам: Візьми вершника і пішли перед ними, і хай скаже: Чи мир? **18.** І пішов вершник на коні на зустріч їм і сказав: Так говорить цар: Чи мир? І сказав Ія: Що тобі і мирові? Повернися за мною. І сповістив сторож, кажучи: Гонець пішов до них і не повернувся. **19.** І він післав другого гонця на коні, і (цей) прийшов до нього і сказав: Так говорить цар: Чи мир? І сказав Ія: Що тобі і мирові? Повернися за мною. **20.** І сповістив сторож, кажучи: Пішов до них і не повернувся. І провідник віз Ія сина Намессія, бо спішився. **21.** І сказав Йорам: Запряжіть. І запряг колісницю. І вийшов Йорам цар Ізраїля і Охозія цар Юди, (кожний) чоловік в своїй колісниці, і вийшли на зустріш Ієві і знайшли його на часті (поля) Навутея Єзраїліта. **22.** І сталося як побачив Йорам Ія, і сказав: Чи мир, Іє? І сказав Ія: Який мир? Ще (є) розпустування твоєї матері Єзавелі і її численні чари. **23.** І Йорам повернув свої руки, щоб втекти і сказав до Охозії: Зрада, Охозіє. **24.** І взяв Ія лук в свою руку і побив Йорама між його плечима, і вийшла стріла через його серце, і той схилився на свої коліна. **25.** І сказав Ія до Вадекара свого трістата: Скинь його в часті поля Навутея Єзраїліта. Бо памятаю я і ти, як сидячи на парах коней за Ахаавом його батьком, Господь наклав на нього цей несправедливий прибуток, кажучи: **26.** Чи не кров Навутея і кров його синів Я вчора побачив,

говорить Господь, і віддам йому в цій часті, говорить Господь. І тепер, взявши ж, скинь його в часті за господним словом. **27.** І Охозія цар Юди побачив і втік дорогою Ветангана, і гнався за ним Ія і сказав: І його. І вдарив його в колісниці коли входив до Гай, що є Євлаам, і він втік до Магеддона і там помер. **28.** І його поклали його раби на колісницю і повели його до Єрусалиму і поховали його в його гробі в місті Давида. **29.** І в одинадцятому році Йорама царя Ізраїля зацарював Охозія над Юдою. **30.** І прийшов Ія до Єзраїла. І Єзавела почула і розмалювала свої очі і прикрасила свою голову і нахилилася через вікно. **31.** Й Ія входив до міста, і вона сказала: Чи мир, Замвріє, убивце твого пана? **32.** І він підняв своє лице до вікна і побачив її і сказав: Хто ти? Зійди до мене. І нахилилися до нього два євнухи. **33.** І він сказав: скиньте її. І скинули її, і покрплена була її кровю стіна і коні, і її потоптали. **34.** І ввійшов Ія і поїв і попив і сказав: Подивіться ж за цією проклятою і поховайте її, бо вона є дочкою царя. **35.** І пішли її поховати і не знайшли з неї нічого іншого хіба череп і долоні рук і ноги **36.** і повернулися і сповістили йому, і він сказав: Слово Господа, яке сказав рукою свого раба Ілії Тесвіт'янина, мовлячи: В часті Єзраїла пси з'їдять тіло Єзавелі, **37.** і буде тіло Єзавелі наче гній на лиці поля в часті Єзраїла, щоб не сказали вони - (це) Єзавела.

Глава 10

1. І в Ахава (було) сімдесять синів в Самарії. І написав Ія листа і післав до Самарії, до володарів Самарії і до старшин і до опікунів синів Ахаава, кажучи: **2.** І тепер як прийде до вас лист цей, з вами сини вашого пана і з вами колісниці і коні і укріплені міста і зброя, **3.** і побачите добро і, що правильне відносно синів вашого пана, і поставите його на престіл його батька і воюватимете за дім вашого пана. **4.** І (вони) дуже злякалися і сказали: Ось два царі не встоялись перед його лицем, і як ми встоїмось. **5.** І післали ті, що над домом, і ті, що над містом, і старшини і опікуни до Ія, кажучи: Ми твої слуги, і що нам скажеш, зробимо. Не поставимо чоловіка царем, зробимо, що добре в твоїх очах. **6.** І він написав до них другого листа, кажучи: Якщо ви мої і ви слухаетесь мого голосу, візьміть голову мужів синів вашого пана і принесіть до мене в цю годину завтра до Єзраїла. І було сімдесять мужів синів царя. Ці мужі міста їх вигодували. **7.** І сталося, як прийшов до них лист, і взяли синів царя і забили їх, сімдесять мужів, і поклали їхні голови в коші і післали їх до нього до Єзраїла. **8.** І прийшов післанець і сповістив, кажучи: Принесли голови синів царя. І він сказав: Покладіть їх на дві купи при брамі міста до ранку. **9.** І сталося вранці і він вийшов і став в брамі міста і сказав до всього народу: Ви праведні, ось я повернувся проти мого пана і забив його, і всіх цих хто побив? **10.** Одначе, знайте, що не впаде (ніщо) з господного слова на землю, яке висказав Господь про дім Ахаава. І Господь зробив так, як сказав рукою свого раба Ілії. **11.** І побив Ія всіх, що осталися з дому Ахаава в Єзраїлі і всіх його вельмож і його знайомих і його священиків, так що не осталося йому останку. **12.** І він встав і пішов до Самарії. Він по дорозі

(був) в Ветакаді пастухів, **13.** й Ія знайшов братів Охозії царя Юди і сказав: Чиї ви? І сказали: Ми брати Охозії і ми прийшли в мирі до синів царя і синів володарки. **14.** І він сказав: Візьміть їх живими. І схопили їх живими. І повбивали їх в Ветакаді, сорок і два чоловік, він не оставив з них чоловіка. **15.** І пішов звідти і знайшов Йонадава сина Рихава в дорозі, (що йшов) йому на зустріч, і поблагословив його. І сказав до нього Ія: Чи твоє серце пряме з моїм серцем, так як моє серце з твоїм серцем? І сказав Йонадав: (Так) Є. І сказав Ія: І якщо є, дай твою руку. І дав свою руку, і підвів його до себе на колісницю **16.** і сказав до нього: Ходи зі мною і гляди як я ревную за Господом Саваотом. І посадив його в своїй колісниці. **17.** І ввійшов до Самарії і побив всіх, що осталися з Ахаава в Самарії, аж доки він не вигубив (їх) за господним словом, яке (Господь) сказав до Ілії. **18.** І зібрав Ія увесь нарід і сказав до них: Ахаав мало послужив Ваалові, і Ія йому дуже послужить. **19.** І тепер, всі пророки Ваала, всіх його рабів і його священиків прикличте до мене, хай не сховається від мене людина. Бо в мене велика жертва для Ваала. Кожний, хто лиш сховається, не житиме. Й Ія вчинив з обманою, щоб вигубити рабів Ваала. **20.** І сказав Ія: Освятіть святощі Ваала. І заповіли. **21.** І післав Ія по всьому Ізраїлі кажучи: І тепер всі раби Ваала і всі його священики і всі його пророки, хай ніхто не остане, бо роблю велику жертву. Хто останеться, не житиме. І прийшли всі раби Ваала і всі його священики і всі його пророки. Не остався чоловік, який не прийшов. І ввійшли вони до дому Ваала, і наповнився дім Ваала від краю до краю. **22.** І сказав Ія тому, що над домом одежі: Винеси одіж всім рабам Ваала. І ризний виніс їм. **23.** І ввійшов Ія і Йонадав син Рихава до дому Ваала і сказав рабам Ваала: Дослідіть і погляньте чи з вами немає (когось) з господних рабів, бо (мають бути) лише самі раби Ваала. **24.** І він ввійшов, щоб принести жертви і цілопалення. І Ія поставив собі поза вісімдесять мужів і сказав: Якщо спасеться якийсь чоловік з мужів, яких я ввожу до ваших рук, ваша душа за його душу. **25.** І сталося як закінчив він робити цілопалення, і сказав Ія сторожі і тристатам: Ввійшовши, вибийте їх, хай з них не втече чоловік. І побили їх лезом меча, і вкинули (їх) сторож і тристати і пішли аж до міста дому Ваала. **26.** І винесли стовп Ваала і спалили його. **27.** І скинули стовпи Ваала і знищили дім Ваала і зробили з нього дім викупу аж до цього дня. **28.** І знищив Ія Ваала з Ізраїля. **29.** Тільки від гріхів Єровоама сина Навата, який привів Ізраїль до гріха, не відступив від них Ія, - (це) золоті телиці в Ветилі і в Дані. **30.** І сказав Господь до Ія: Томущо ти полюбив чинити те, що миле в моїх очах і ти вчинив з домом Ахаава все, що в моїм серці, сини четвертого покоління сидітимуть в тебе на престолі Ізраїля. **31.** Й Ія не стерігся, щоб ходити в законі Господа Бога Ізраїля цілим своїм серцем, не відвернувся від гріхів Єровоама сина Навата, який привів Ізраїль до гріха. **32.** В тих днях почав Господь вигублювати Ізраїль, і побив їх Азаїл в усіх околицях Ізраїля **33.** від Йордану на сході сонця, всю землю Галаада, Гадда і Рувима і Манассії, від Ароїра, який є при гирлі потоку Арнона, і Галаад і Васан. **34.** І інші слова Йі і все, що він вчинив, і вся його сила і діла, які вчинив, чи це не записане в книзі літопису царів Ізраїля? **35.** І заснув Ія з своїми батьками,

і поховали його в Самарії. І замість нього зацарював його син Йоахаз. **36.** І дні, які Ія царював над Ізраїлем в Самарії (були) двадцять вісім літ.

Глава 11

1. І Готолія матір Охозії побачила, що померли її сини, і вигубила все царське насіння. **2.** І Йосавея дочка царя Йорама сестра Охозії взяла Йоаса сина її брата і викрала його з посеред царських синів, яких вбивали, його і його опікунку, в кімнаті постель, і сховала його від лиця Готолії, і не був забитий. **3.** І був з нею шість літ схований в господнім домі. І Готолія царювала над землею. **4.** І в сьомому році післяв Йодай священик і взяв сотників, Хорріїв і Расімів і привів їх до нього до господнього дому і завіщав їм господний завіт і закрив їх перед Господом, і показав їм Йодая сина царя **5.** і заповів їм, кажучи: Це слово, яке зробите: третина з вас хай увійде в суботу і стерегтимете сторожу царського дому в брамі, **6.** і третина в брамі доріг, і третина при брамі за сторожжю. І стерегтимете сторожу дому. **7.** І дві групи в вас, кожний, що виходить в суботу, і стерегтимуть сторожу господнього дому при царі. **8.** І обступите царя довкруги, чоловік і його зброя в його руці, і хто входить до рядів помре. І (так) було з царем коли він виходить і коли він входить. **9.** І зробили сотники все, що заповів розумний Йодай, і взяв (кожний) чоловік своїх мужів, що входили в суботу, і тих, що виходили в суботу, і увійшов до Йодая священика. **10.** І священик дав сотникам списи і щити царя Давида, що в господньому домі. **11.** І стала сторож (кожний) чоловік і його зброя в його руці, від правої сторони дому аж до лівої сторони дому, жертівника, і коло дому царя, довкруги. **12.** І він вивів сина царя і поклав на нього вінець і свідчення і зробив його царем і його помазав, і заплескали руками і сказали: Хай живе цар. **13.** І почула Готолія голос народу, що біг, і увійшла до народу до господнього дому. **14.** І побачила і ось стоїть цар при стовпі при суді, і коло царя співи і труби і весь наряд землі радів і трубів в труби. І роздерла Готолія свою одіж і закричала: Змова, змова. **15.** І заповів Йодай священик сотникам наглядачам сили і сказав до них: Виведіть її назовні з рядів, і хто іде ззаду неї хай убіє мечем на смерть. Бо сказав священик: І не помре в господньому домі. **16.** І поклали на неї руки, і увійшла до царського дому дорогою входу коней і вона померла там. **17.** І заповів Йодай завіт між Господом і між царем і між народом, щоб були господним народом, і між царем і між народом. **18.** І увійшов весь наряд землі до дому Ваала і знищили його і його жертівники і його ікони знищили вповні і Маттана священика Ваала забили перед лицем жертівників, і настановив священик наглядачів в господньому домі. **19.** І взяв сотників і Хорріїв і Расімів і весь наряд землі, і повели царя з господнього дому, і він увійшов дорогою брами сторожі до царського дому, і посадили його на престолі царів. **20.** І зрадів весь наряд землі, і місто втихло. І Готолію забили мечем в домі царя.

Глава 12

1. Син Йоас (був) семилітний коли він зацарював. **2.** В сьомому році Ія зацарював Йоас і сорок літ царював в Єрусалимі, й ім'я його матері Авія з Вирсавії. **3.** І Йоас зробив миле перед Господом всі дні, які освітлював його Йодай священик. **4.** Лише високі (місця) не знищив, і там ще приносили ладан і нарід жертвував на високих (місцях). **5.** І сказав Йоас до священиків: Все святе срібло внесене до господнього дому, срібло оцінки, срібло оцінки, яке приніс (кожний) чоловік, все срібло, яке ввійде на серце чоловіка внести до господнього дому, **6.** хай візьмуть собі священики (кожний) чоловік те, що з його продажі, і вони зміцнять розвалини дому усюди, де там знайдеться розвалина. **7.** І сталося в двадцять третому році царювання Йоаса священики не скріпили розвалин дому. **8.** І цар Йоас покликав священика Йодая та священиків і сказав до них: Як це, що ви не скріпили розвалини дому? І тепер не беріть срібла з вашої продажі, бо дасьте його на розвалини дому. **9.** І договорилися священики не брати срібла від народу і не скріплювати розвалини дому. **10.** І взяв Йодай священик одну скриню і зробив діру на її верху і поставив її при жертівнику в домі чоловіка з господнього дому, і священики, що стерегли двері, дали все срібло, що знайшлося в господньому домі. **11.** І сталося як побачили, що (є) багато срібла в скрині, і прийшов царський писар і великий священик і відкрили і почислили срібло, що його знайдено в господньому домі. **12.** І дали приготоване срібло до рук тих, що робили роботи, до наглядачів господнього дому, і вони дали майстрам по дереву і будівничим, що працювали в господнім домі, **13.** і мулярам і теслям каміння, щоб купити дерево і тесане каміння, щоб направити розвалини господнього дому, на все, що видавалося для дому, щоб (його) скріпити. **14.** Тільки не будуть виготовлені для господнього дому сріблі двері, цвяхи, посудини і труби, всякий золотий посуд і срібний посуд, зі срібла внесеного до господнього дому, **15.** бо його дадуть тим, що роблять працю, і ним скріпили господний дім. **16.** І не вимагали розчислення в мужів, яким давали срібло до їхніх рук, щоб дати тим, що роблять діла, бо працювали з довірям до них. **17.** Срібло за гріхи і срібло за переступи, яке було внесене до господнього дому, було священиків. **18.** Тоді прийшов Азаїл цар Сирії і воював проти Гета і його забрав. І наставив Азаїл своє лице, щоб піти проти Єрусалиму. **19.** І взяв Йоас цар Юди все святе, що посвятив Йосафат і Йорам і Охозія його батьки і царі Юди, і свої святощі і все золото, що знайшлося в скарбницях господнього дому і царського дому і післав Азаїлові цареві Сирії, і він пішов від Єрусалиму. **20.** І інші слова Йоаса і все, що він зробив, чи ось це не записане в книзі літопису царів Юди? **21.** І встали його раби і зробили велику змову і побили Йоаса в домі Малла, що в Гааллі. **22.** І Єзіхар син Ємуата і Єзевут син Сомира, його раби побили його, і він помер. І поховали його з його батьками в місті Давида, і замість нього зацарював його син Амессія.

Глава 13

1. В двадцять третьому році Йоаса сина Охозії цря Юди зацарював Йоахаз син Ія в Самарії на сімнадцять років. 2. І він зробив погане в господних очах і пішов за гріхами Єровоама сина Навата, який привів Ізраїля до гріха, не відступив від них. 3. І розгнівався Господь гнівом на Ізраїля і видав їх в руку Азаїла царя Сирії і в руку сина Адера сина Азаїла на всі дні. 4. І помолився Йоахаз до Господнього лица, і вислухав його Господь, бо побачив пригнічення Ізраїля, бо їх пригнітив цар Сирії. 5. І Господь дав спасіння Ізраїлеві, і він вийшов з під руки Сирії, і сини Ізраїля сіли в своїх шатрах так як вчора і третього. 6. Лише не відступили від гріхів дому Єровоама, який привів Ізраїля до гріха, в них ходили, і стояв гай в Самарії. 7. Бо не осталося Йоахазові народу, але лиш п'ятдесят коней і десять колісниць і десять тисяч піших, бо їх винищив цар Сирії і поклав їх як порошок на потоптання. 8. І інші слова Йоахаза і все, що він зробив, і його сили, чи це не записане в книзі літопису царів Ізраїля? 9. І заснув Йоахаз з своїми батьками, і поховали його з його батьками в Самарії, і замість нього зацарював його син Йоас. 10. В тридцять сьомому році Йоаса царя Юди зацарював Йоас син Йоахаза над Ізраїлем в Самарії на шістнадцять літ. 11. І зробив він погане в господних очах. Не відступив від всіх гріхів Єровоама сина Навата, який довів Ізраїль до гріха, в них він ходив. 12. І інші слова Йоаса і все, що він зробив, і його сили, які зробив з Амессієм царем Юди, чи це не записане в книзі літопису царів Ізраїля? 13. І заснув Йоас з своїми батьками, і Єровоам сів на його престолі в Самарії над синами Ізраїля. 14. І Елісей захворів своєю хворобою, через яку помер. І зійшов до нього Йоас цар Ізраїля і заплакав над його лицем і сказав: Батьку, батьку, колісниця Ізраїля і його кіннотчик. 15. І сказав йому Елісей: Візьми лук і стрілу, і той взяв собі лук і стрілу. 16. І він сказав цареві: Поклади руку твою на лук. І Йоас поклав свою руку на лук, і Елісей поклав свої руки на руки царя 17. і сказав: Відкрий вікно до сходу. І відкрив. І сказав Елісей: Вистріли. І вистрілив. І він сказав: Стріла господнього спасіння і стріла спасіння від Сирії, і побеш Сирію в Афеку аж до кінця. 18. І сказав йому Елісей: Візьми лук. І взяв. І сказав цареві Ізраїля: Вдар до землі. І цар вдарив тричі і став. 19. І засмутився божий чоловік над ним і сказав: Якщо б ти вдарив п'ять разів чи шість разів, тобі побив би ти Сирію аж до кінця. І тепер побеш Сирію тричі. 20. І помер Елісей, і поховали його. І легко озброєні з Моава прийшли в землю, як починався рік. 21. І сталося як вони ховали чоловіка і ось побачили легко озброєного і вкинули чоловіка до гробу Елісея, і він впав і доторкнувся до костей Елісея і ожив і встав на свої ноги. 22. І Азаїл гнітив Ізраїля всі дні Йоахаза. 23. І помилював їх Господь і змилосердився над ними і поглянув на них через свій завіт, що з Авраамом і Ісааком і Яковом, і Господь не забажав їх знищити і не відкинув їх від свого лица. 24. І помер Азаїл цар Сирії, і замість нього зацарював син Адера його син. 25. І повернувся Йоас син Йоахаза і забрав міста з руки сина Адера сина Азаїла, які взяв його батько в війні з руки Йоахаза. Тричі побив його Йоас і повернув міста Ізраїля.

Глава 14

1. В другому році Йоаса сина Йоахаза царя Ізраїля і зацарював Амессія син Йоаса цар Юди. **2.** Він був двадцять п'ять літним сином коли зацарював і двадцять дев'ять літ царював в Єрусалимі, й ім'я його матері Йоадіна з Єрусалиму. **3.** І зробив він те, що миле в очах Господа, лише не так як Давид його батько. Згідно з усім, що зробив його батько Йоас, він зробив. **4.** Лише високі (місця) не знищив, ще нарід приносив жертви і приносив ладан в високих (місцях). **5.** І сталося коли скріпилося царство в його руці, і він побив своїх рабів, що побили його батька. **6.** І не забив синів тих, що побили, так як записано в книзі законів Мойсея, як заповів Господь, кажучи: Не помруть батьки за синів, і сини не помруть за батьків, але лише кожний помре в своїх гріхах. **7.** Він побив Едом в Гемелі, десять тисяч, і захопив Камінь в битві і назвав його ім'я Катоїл аж до цього дня. **8.** Тоді післав Амессія послів до Йоаса сина Йоахаза сина Ія царя Ізраїля, кажучи: Ходи побачимося обличчями. **9.** І післав Йоас цар Ізраїля до Амессії царя Юди, кажучи: Терня, що в Ливані післало до кедру, що в Ливані, кажучи: Дай твою дочку моєму синові за жінку. І прийшли пильні звірі, що в Ливані і потоптали терня. **10.** Бючи, побив ти Ідумею, і підняло тебе твоє серце. Прославляйся, сидячи в твоїй хаті, і навіщо злостишся в твоїй злобі? І ти впадеш і Юда з тобою. **11.** І не послухав Амессія. І пішов цар Ізраїля, і побачилися своїми лицами і Амессія цар Юди в Ветсамусі Юди. **12.** І поступився Юда перед лицем Ізраїля, і втік чоловік до свого поселення. **13.** І Амессію сина Йоаса сина Охозії царя Юди схопив Йоас син Йоахаза цар Ізраїля в Ветсамусі. І прийшов до Єрусалиму і знищив мур Єрусалиму від брами Ефраїма аж до брами в куті, чотириста ліктів. **14.** І взяв золото і срібло і весь посуд, що знайшовся в господньому домі і в скарбницях дому царя і синів закладників і повернувся до Самарії. **15.** І інші слова Йоаса, що він зробив в своїй силі, як воював з Амессієм царем Юди, чи це не записане в книзі літопису царів Ізраїля? **16.** І заснув Йоас з своїми батьками і поховано його в Самарії з царями Ізраїля, і замість нього зацарював його син Єровоам. **17.** І пожив Амессія син Йоаса цар Юди п'ятнадцять літ після смерті Йоаса сина Йоахаза царя Ізраїля. **18.** І інші слова Амессії і все, що він зробив, чи це не записане в книзі літопису царів Юди? **19.** І зробили проти нього змову в Єрусалимі, і він втік до Лакіса. І післали за ним до Лакіса і там його забили. **20.** І взяли його на коня, і поховано його з його батьками в Єрусалимі в місті Давида. **21.** І весь нарід Юди взяв Азарію і він шістнадцятилітний син і поставили його царем замість його батька Амессія. **22.** Він збудував Елот і повернув його Юді після того, як заснув цар з його батьками. **23.** В п'ятнадцятому році Амессії сина Йоаса царя Юди зацарював Єровоам син Йоаса над Ізраїлем в Самарії на сорок один літ. **24.** І він зробив погане перед Господом. Не відступив від всіх гріхів Єровоама сина Навата, який привів Ізраїль до гріха. **25.** Він повернув околицю Ізраїля від входу Емата аж до моря Арави за словом Господа Бога Ізраїля, який промовив рукою свого раба Йони, сина Амата, пророка, що з Гетховера. **26.** Бо Господь побачив дуже гірке впокорення Ізраїля, і що їх мало, і бідні, і покинені, і не було помічника для Ізраїля. **27.** І Господь сказав, що не вигубить насіння Ізраїля з під неба і спас їх

рукою Єровоама сина Йоаса. **28.** І інші слова Єровоама і все, що він зробив, і його сили, що воював і що повернув від Дамаску і Емат Юді в Ізраїлі, чи це не записане в книзі літопису царів Ізраїля? **29.** І заснув Єровоам з своїми батьками з царями Ізраїля, і зацарював Азарія син Амессія замість свого батька.

Глава 15

1. В двадцять сьомому році Єровоама царя Ізраїля зацарював Азарія син Амессії царя Юди. **2.** Він був син шістнадцять літний коли зацарював і п'ятдесят два роки царював в Єрусалаїмі, й ім'я його матері Халія з Єрусалиму. **3.** І він зробив добре в господних очах за всім, що зробив його батько Амессія. **4.** Тільки високих (місць) не знищив, ще нарід приносив жертву і приносив ладан на високих (місцях). **5.** І доторкнувся Господь царя, і він був прокаженим аж до дня своєї смерти і царював в відокремленому домі, і Йоатам син царя (був) над домом суддів народу землі. **6.** І інші слова Азарії і все, що він зробив, чи ось це не записане в книзі літопису царів Юди? **7.** І заснув Азарія з своїми батьками, і поховали його з його батьками в місті Давида, і замість нього зацарював його син Йоатам. **8.** В тридцять осьмому році Азарія царя Юди зацарював над Ізраїлем Захарія син Єровоама в Самарії на шість місяців. **9.** І він зробив погане в господних очах, так як зробили його батьки. Не відступив від гріхів Єровоама сина Навата, який привів Ізраїль до гріха. **10.** І змовилися проти нього Селлум син Явіса і Кевлаам і побили його і забили його, і Селлум зацарював замість нього. **11.** Й інші слова Захарії ось вони написані в книзі літопису царів Ізраїля. **12.** Слово господне, яке сказав до Ія, мовлячи: Четверті сини сидітимуть в тебе на престолі Ізраїля. І сталося так. **13.** І Селлум син Явіса зацарював. І в тридцять девятому році Азарії царя Юди зацарював Селлум на місяць днів в Самарії. **14.** І прийшов Манаїм син Гаддія з Тасілі і прийшов до Самарії і побив Селлума сина Явіса в Самарії і забив його. **15.** І інші слова Селлума і його діла, які він вчинив, ось вони записані в книзі літопису царів Ізраїля. **16.** Тоді побив Манаїм Терсу і все, що в ній, і її околиці від Терси, бо не відкрили йому. І побив її і тих, що мали в лоні роздер. **17.** В тридцять девятому році Азарії царя Юди зацарював Манаїм син Гаддія над Ізраїлем в Самарії на десять літ. **18.** І він зробив погане в господних очах, не відступив від всіх гріхів Єровоама сина Навата, який привів Ізраїль до гріха. **19.** В його днях прийшов Фул цар Ассирійців на землю, і Манаїм дав Фулові тисячу талантів срібла, щоб його рука була з ним. **20.** І забрав Манаїм срібло з Ізраїля, з кожного сильного кріпостю, щоб дати цареві Ассирійців, п'ятдесят сиклів на одного чоловіка. І повернувся цар Ассирійців, і не стояв там в землі. **21.** І інші слова Манаїма і все, що він зробив, чи ось це не записане в книзі літопису царів Ізраїля? **22.** І заснув Манаїм з своїми батьками, і замість нього зацарював його син Факей. **23.** В п'ятдесятому році Азарія царя Юди зацарював Факей син Манаїма над Ізраїлем в Самарії на два роки. **24.** І він зробив погане в господних очах. Не відступив від гріхів Єровоама сина Навата, який привів Ізраїль до гріха. **25.** І

повернувся проти нього Факей син Ромелія його трістат і побив його в Самарії перед домом царя з Арговом і з Арією, і з ним (було) п'ятдесят мужів з чотирьохсот. І забив його і зацарював замість нього. **26.** І інші слова Факея і все, що він зробив, ось це записане в книзі літопису царів Ізраїля. **27.** В п'ятдесят другому році Азарії царя Юди зацарював Факей син Ромелія над Ізраїлем в Самарії на двадцять літ. **28.** І зробив зло в господних очах, не відступив від всіх гріхів Єровоама сина Навата, який привів Ізраїль до гріха. **29.** В днях Факея царя Ізраїля прийшов Таглатфелласар цар Ассирійців і взяв Аїн і Авелветамааху і Янох і Кенез і Асор і Галаад і Галілею, всю землю Нефталіма, і відселив їх до Ассирії. **30.** І зробив змову Осія син Іли проти Факея сина Ромелія і побив його і забив його і зацарював замість нього в двадцятому році Йоатама сина Азарія. **31.** І інші слова Факея і все, що він зробив, ось це записане в книзі літопису царів Ізраїля. **32.** В другому році Факея сина Ромелія царя Ізраїля зацарював Йоатам син Азарія царя Юди. **33.** Він був двадцять п'ять літним сином коли зацарював і шістнадцять літ царював в Єрусалимі, й ім'я його матері Єруса дочка Садока. **34.** І він зробив добро в очах Господа за всім, що зробив його батько Озія. **35.** Лише високих (місць) не знищив, ще нарід жертвував і приносив ладан на високих (місцях). Він збудував верхню браму господнього дому. **36.** І інші слова Йоатама і все, що він зробив, чи це не записане в книзі літопису царів Юди? **37.** В тих днях почав Господь висилати проти Юди Раасона царя Сирії і Факея сина Ромелія. **38.** І заснув Йоатам зі своїми батьками і поховано його з його батьками в місті Давида свого батька, і замість нього зацарював його син Ахаз.

Глава 16

1. В сімнадцятім році Факея сина Ромелія зацарював Ахаз син Йоатама царя Юди. **2.** Ахаз був двадцяти літним сином коли він зацарював і царював шістнадцять літ в Єрусалимі. І не зробив вірно добра в очах Господа Бога свого, як Давид його батько, **3.** і пішов дорогою Єровоама сина Навата царя Ізраїля і свого сина провів через огонь за гидотами народів, яких Господь вигубив з перед лиця синів Ізраїля, **4.** і приніс жертви і приніс ладан на високих (місцях) і на вершках і під всяким деревом в гаю. **5.** Тоді прийшов Раассон цар Сирії і Факей син Ромелія цар Ізраїля проти Єрусалиму на війну і обложив Ахаза і він не міг воювати. **6.** В тому часі повернувся цар Сирії Раассон Елат Сирії і вигнав Юдеїв з Елата, і ідумейці прийшли до Елата і поселилися там аж до цього дня. **7.** І післав Ахаз послів до Таглатфелласара царя Ассирійців, кажучи: Твій раб і твій син я, прийди і спаси мене з руки царя Сирії і з руки царя Ізраїля, що повстали проти мене. **8.** І взяв Ахаз золото і срібло, що знайшлося в скарбах господнього дому і дому царя і післав цареві в дари. **9.** І вислухав його цар Ассирійців, і цар Ассирійців пішов до Дамаску і захопив його і відселив його і забив Раассона. **10.** І пішов цар Ахаз на зустріч Таглатфелласарові цареві Ассирійців до Дамаску. І в Дамаску побачив жертівник, і післав цар Ахаз до священика Урії подобу жертівника і

його виміри, щоб його вповні відтворити. **11.** І священник Урія збудував жертівник за всім, що післав цар Ахаз з Дамаску. **12.** І побачив цар жертівник і прийшов до нього **13.** і приніс ладан, своє цілопалення, і свою жертву, і його поливання, і пролив кров своїх мирних (жертв) на жертівник. **14.** І мідяний жертівник, що перед Господом, приніс з перед лиця господнього дому, з посеред жертівника і з посеред господнього дому і поставив його з боку жертівника на півночі. **15.** І заповів цар Ахаз Урії священникові, кажучи: На великому жертівнику приноси перше цілопалення і вечірню жертву і цілопалення царя і його жертву і цілопалення всього народу і їхню жертву і їхнє поливання і всю кров цілопалення і всю кров жертви поливання на неї. І мідяний жертівник буде для мене на ранок. **16.** І зробив Урія священник за всім, що йому заповів цар Ахаз. **17.** І цар Ахаз зрізав споєння мехонотів і забрав з них умивальницю і море забрав з мідяних волів, що під ним, і поклав його на камені основи. **18.** І збудував основу престолу в господньому домі і царський вхід, що зізовні, повернув до господнього дому через царя Ассирійців. **19.** І інші слова Ахаза, що він вчинив, чи це не записане в книзі літопису царів Юди? **20.** І заснув Ахаз зі своїми батьками і був похований в місті Давида, і замість нього зацарював його син Езекія.

Глава 17

1. В дванадцятому році Ахаза царя Юди зацарював Осія син Или в Самарії над Ізраїлем на девять літ. **2.** І він зробив лукаве в господних очах, лише не так як царі Ізраїля, які були перед ним. **3.** Прийшов проти нього Саламанасар цар Ассирійців, і Осія став йому рабом і дав йому дань. **4.** І цар Ассирійців знайшов неправедність в Осії, бо він післав послів до Сигора царя Єгипту і не приніс данину цареві Ассирійців в тому році, і оточив його цар Ассирійців і звязав його в вязниці. **5.** І пішов цар Ассирійців по всій землі і прийшов до Самарії і обліг її три роки. **6.** В дев'ятому році Осії захопив цар Ассирійців Самарію і відселив Ізраїля до Ассирії і поселив їх на Алаї і на Аворі, ріках Гозана, і Горах Мидів. **7.** І сталося, що томущо згрішили сини Ізраїля проти їхнього Господа Бога, який вивів їх з землі Єгипту з під руки Фараона царя Єгипту і вони злякалися інших богів **8.** і пішли за оправданнями народів, яких Господь знищив з перед лиця синів Ізраїля, і (томущо) царі Ізраїля таке вчинили **9.** і (томущо) так ізраїльські сини змінили діла, не так (як повинні були і) проти їхнього Господа Бога, і збудували собі високі (місця) в усіх своїх містах від вежі для сторожі аж до окріпленого міста, **10.** і поставили собі стовпи і гаї на кожній високій вершині і під кожним широколистим деревом **11.** і приносили там ладан на всіх високих (місцях), так як народи, які Господь відселив з перед їхнього лиця, і зробили спільне і різьбили, щоб розгнівити Господа, **12.** і послужили ідолам, про яких їм Господь сказав: Не зробіте цього слова Господеві. **13.** І свідчив Господь в Ізраїлі і в Юди рукою всіх його пророків, кожного видючого, кажучи: Поверніться від ваших поганих доріг і бережіть мої заповіді і мої оправдання і весь закон, якого Я заповів вашим батькам, який Я їм післав рукою моїх рабів пророків. **14.** І не послухали, і

твердою зробили свою шию понад шию їхніх батьків. **15.** І не зберегли його свідчення, які Він їм зсвідчили, і стали безумними і пішли за безглуздям і за народами, що довкруги них, відносно яких Він їм заповів, щоб не чинили так. **16.** Вони оставили заповіді їхнього Господа Бога і зробили собі дві литі телиці, і зробили гаї і поклонилися всякій небесній силі і послужили Ваалові **17.** і провели своїх синів і своїх дочок через огонь і ворожили ворожбами і чаклували і продалися, щоб чинити те, що погане в очах Господа, щоб його розгнівити. **18.** І Господь дуже розгнівався на Ізраїля і відкинув їх з перед свого лица, і не осталося хіба одиноке племя Юди. **19.** І Юда не зберіг заповідей їхнього Господа Бога і пішли за оправданнями Ізраїля, які вони вчинили, **20.** і відкинули Господа в усьому насінні Ізраїля, і Він зрушив їх і дав їх в руку тих, що грабили їх, аж доки не відкинув їх з перед свого лица. **21.** Бо Ізраїль (зірвав) з домом Давида і поставили царем Єровоама сина Навата, і Єровоам відірвав Ізраїля від Господа і привів їх до гріха, великого гріха. **22.** І сини Ізраїля ходили в усіх гріхах Єровоама, які він вчинив, не відступили від них, **23.** аж доки Господь не відкинув Ізраїля з перед свого лица, так як Господь сказав рукою всіх своїх рабів пророків, і був виселений Ізраїль з своєї землі до Ассирійців аж до цього дня. **24.** І привів цар Ассирійців з Вавилону з Хунти і з Аї і з Емата і Сепфаруена, і поселилися в містах Самарії замість синів Ізраїля і унаслідили Самарію і поселилися в її містах. **25.** І сталося, що на початку свого поселення не побоялися Господа, і Господь наслав на них левів, і між ними були ті, що вмирали. **26.** І вони сказали цареві Ассирійців, мовлячи: Народи, які ти відселив і ти посадив в містах Самарії, не пізнали суд Бога землі, і Він післав на них левів, і ось їх вбивають, оскільки не знають суду Бога землі. **27.** І заповів цар Ассирійців, кажучи: Відведіть туди (декого з Ізраїльтян) і хай підуть і замешкають там і освітять їх про суд Бога землі. **28.** І повели одного священика, якого відселили з Самарії, і він осів в Ветилі і просвічував їх, як мають боятися Господа. **29.** І кожний нарід робив своїх богів і поставив в домі на високих місцях, які зробили Самарійці, кожний нарід в своїх містах, в яких жили в них. **30.** І мужі Вавилона зробили Сокхотвеніт і мужі Хута зробили Нирігел, і мужі Емата зробили Асімат, **31.** і Евеї зробили Евлазер і Тартак, і ті з Сепфаруї спалювали огнем своїх синів Адрамелехові і Анимелехові богам Сепфаруї. **32.** І вони боялися Господа і поселили їхні гидоти в домах на високих (місцях) які зробили в Самарії, кожний нарід в місті, в якому поселилися в ньому. І боялися Господа і зробили собі священиків на високих (місцях) і приносили собі жертви в домі на високих (місцях). **33.** Боялися Господа і служили своїм богам за судом народів, звідки відселено їх звідти. **34.** До цього дня вони чинять за їхнім судом. Вони бояться і вони чинять за їхніми оправданнями і за їхнім судом і за законом і за заповіддю, яку Господь заповів синам Якова, де надав йому імя Ізраїль. **35.** І Господь заповів з ними заповіт і наказав їм кажучи: Не бійтеся інших богів і не поклоніться їм і не послужіть їм і не жертвуватимете їм, **36.** але хіба лиш Господеві, який великою силою і високим раменом вивів вас з землі Єгипту, його боятиметеся і йому послужите і йому принесете жертву. **37.** І оправдання і суди і закон і заповіді,

які Він вам написав, берегтимете, щоб чинити, всі дні і не злякаєтеся інших богів. І не забудете завіта, який Він завіщав з вами, **38.** і не злякаєтеся інших богів, **39.** але боятиметеся хіба лиш вашого Господа Бога, і він вас спасе від усіх ваших ворогів, **40.** і не послухаєтеся їхнього суда, який вони чинять. **41.** І ці народи боялися Господа і служили своїм різьбленим, і сини, і сини їхніх синів чинять аж до цього дня так, як вчинили їхні батьки.

Глава 18

1. І сталося в третьому році Осії, сина Іли, царя Ізраїля, зацарював Езекія син Ахаза царя Юди. **2.** Він був двадцять п'ять літним сином коли зацарював і двадцять дев'ять літ царював в Єрусалимі, й ім'я його матері Аву дочка Захарії. **3.** І він зробив миле в господних очах за всім, що зробив його батько Давид. **4.** Він знищив високі (місця) і розбив всі стовпи і винищив гаї і бронзову змію, яку зробив Мойсей, бо аж до тих днів сини ізраїльські їй кадили, і назвав її Неестан. **5.** Він надіявся на Господа Бога Ізраїля, і після нього не було подібного до нього між царями Юди і між тими, що були перед ним. **6.** І він пристав до Господа, не відступив від нього і зберіг його заповіді, які заповів Мойсей. **7.** І Господь був з ним, в усьому, що чинив, він був розумним. І він відступив від царя Ассирійців і не служив йому. **8.** Він побив чужинців аж до Гази і аж до її околиці від вежі сторожі і аж до сильного міста. **9.** І сталося в четвертому році царя Езекії [це сьомий рік Осії сина Іли царя Ізраїля] прийшов Саламанассар цар Ассирійців проти Самарії і обложив її **10.** і захопив її в кінці трьох літ, в осьмому році Езекії, [це дев'ятий рік Осії царя Ізраїля], і забрано Самарію. **11.** І цар ассирійців відселив Самарію до ассирійців і поставив їх в Алаї і в Аворі при ріці Гозан і горах Мидів, **12.** тому що не послухалися голосу їхнього Господа Бога і переступили його завіт, все, що заповів Мойсей господний раб, і не послухалися і не виконали. **13.** І в чотирнадцятому році царя Езекія прийшов Сеннахирім цар Ассирійців проти укріплених міст Юди і захопив їх. **14.** І післав Езекія цар Юди послів до царя Ассирійців до Лахіса, кажучи: Я згрішив відвернися від мене. Що лише на мене накладеш, понесу. І наклав цар Ассирійців на Езекію царя Юди триста талантів срібла і тридцять талантів золота. **15.** І Езекія дав все срібло, що знайшлося в господному домі і в скарбницях царського дому. **16.** В тому часі Езекія порубав двері господнього храму і кріплення, які позолотив Езекія цар Юди, і дав їх цареві Ассирійців. **17.** І цар Ассирійців післав Тартана і Рафіса і Рапсакина з Лахіса до царя Езекії з великою силою проти Єрусалиму, і прийшли і пішли до Єрусалиму і стали при водопроводі горішньої купелі, яка є на дорозі поля прядильників. **18.** І закричали до Езекії, і вийшли до нього Еліякім син Хелкія економ і Сомна писар і Йоас син Асафа, літописець. **19.** І сказав їм Рапсакис: Скажіть же Езекії: Так говорить великий цар, цар Ассирійців: Яка це надія, якою ти надієшся? **20.** Ти сказав, (а це) лише слова уст: (В мене є) рада і сила до війни. Тепер, отже, на кого надіючись, відступив ти від мене? Ось тепер ти поклав надію на себе, на цю зломлену палицю з тростини, на Єгипет. Як лиш чоловік підопреється нею, і вона ввійде в

його руку і її пробє. Так Фараон цар Єгипту для всіх, що надіються на нього. **21. 22.** І томущо ти мені сказав: Ми поклали надію на Господа Бога: Чи не він цей, у якого відкинув Езекія його викої (місця) і його жертівники і сказав Юді і Єрусалимові: Поклониться перед цим жертівником, що в Єрусалимі! **23.** І тепер підіть же до пана царя Ассирійців, і дам тобі дві тисячі коней, якщо зможеш дати собі на них вершників. **24.** І як відверниш лице від володаря одного з рабів мого найменшого пана? І ти сам поклав надію на Єгипет, на колісниці і коні. **25.** І тепер чи ми не прийшли на це місце без пана, щоб його знищити? Сказав пан до мене: Піді проти цієї землі і знищ її. **26.** І сказав Еліякім син Хелкія і Сомна і Йоас до Рапсакина: Говори ж до твоїх слуг по сирійськи, бо ми розуміємо, і не говори з нами по єврейськи, і навіщо говориш до ух народу, що на мурах? **27.** І сказав до них Рапсакис: Чи не до твого пана і до тебе післав мене мій пан промовити ці слова? Чи не до мужів, що сидять на мурах, щоб їли свій кал і пили свою моч разом з вами? **28.** І встав Рапсакис і закричав великим голосом по юдейськи і заговорив і сказав: Послухайте слова великого царя Ассирійців: **29.** Так говорить цар: Хай не підводить вас Езекія словами, бо не може спасти вас з моєї руки. **30.** І хай не обнадіює вас Езекія Господом, кажучи: Спасаячи, спасе нас Господь, це місто не буде видане в руку царя Ассирійців. **31.** Не слухайтеся Езекії, бо так говорить цар Ассирійців: Зробіть зі мною благословення і вийдіть до мене, і (кожний) чоловік питиме з свого виноградника і (кожний) чоловік їстиме з своєї фіги і питиме воду з свого ставу, **32.** доки не прийду і не візьму вас до такої землі, як ваша земля, земля пшениці і вина і хліба і виноградників, землі оливков з оливкового дерева і меду, і житимете і не помрете. І не слухайтеся Езекії, бо обманює вас, кажучи: Господь нас спасе. **33.** Чи, спасаючи, спасли боги народів кожний свою країну з руки царя Ассирійців? **34.** Де є бог Емату і Арфада? Де є бог Сепфаруена? І хіба спасли Самарію з моєї руки? **35.** Хто з усіх богів землі, що спас свої землі від моєї руки? Чи спасе Господь Єрусалим від моєї руки? **36.** І замовкли і не відповіли йому (ні) слова, бо (була) заповідь царя, кажучи: Не відповісте йому. **37.** І ввійшов Еліякім син Хелкія, економ, і Сомна, писар, і Йоас син Асафа, літописець, до Езекії, роздерши одіж і сповістили йому слова Рапсака.

Глава 19

1. І сталося, як почув цар Езекія, і роздер свою одіж і зодягнувся в мішок і ввійшов до господнього дому. **2.** І післав Еліякіма економа і Сомна писаря і старших над священиками, зодягнених в мішки, до пророка Ісаї, сина Амоса, **3.** і сказали йому: Так говорить Езекія: День смутку і оскарження і гніву це день, бо прийшли сини аж до мук, і немає сили в тій, що родить. **4.** Чи може послухає Господь Бог твій всі слова Рапсака, якого післав цар Ассирійців його пан, щоб зневажити живого Бога і хулити словами, які почув Господь Бог твій, і приймай молитву за останок, що знайшовся. **5.** І прийшли слуги царя Езекії до Ісаї, **6.** і сказав їм Ісая: Так скажете до вашого пана: Так говорить Господь: Не бійся слів, які ти почув, якими похулили слуги царя Ассирійців. **7.** Ось

Я даю йому духа, і він почує вістку і повернеться до своєї землі, і скину його мечем в його землі. **8.** І повернувся Рапсакис і знайшов царя Ассирійців, що воював проти Ломни, бо почув, що відійшли від Лакіса. **9.** І почув про Тарака царя Етіопців, кажучи: Ось він вийшов воювати з тобою. І повернувся і відіслав послів до Езекиї, кажучи: **10.** Хай тебе не підводить твій Бог, на якого ти на нього надієшся, кажучи: Єрусалим не буде переданий в руки царя Ассирійців. **11.** Ось ти почув все, що зробили царі Ассирійців всім землям, щоб їх прокляти. І чи ти спасешся? **12.** Не спасли їх боги народів, яких знищили мої батьки, Гозан і Харран і Рафес і синів Едема, що в Таестені? **13.** Де є цар Емата і цар Арфада? І де є Сепфаруая, Ана і Ава? **14.** І взяв Езекиа листи з руки послів і прочитав їх. І прийшов до господнього дому і відкрив їх Езекиа перед Господом **15.** і сказав: Господи Боже Ізраїля, що сидиш над херувимами, ти Бог один над усіма царями землі, ти зробив небо і землю. **16.** Господи прихили твоє ухо і послухай. Господи, відкрий твої очі і поглянь і послухай слова Сеннахиріма, які післав, щоб зневажити живого Бога. **17.** Бо поправді, Господи, царі Ассирійців опустошили народи **18.** і вкинули їхніх богів в огонь, бо вони не боги, але лиш діла рук людей, дерева і каміння, і їх знищили. **19.** І тепер, Господи Боже наш, спаси нас від його руки, і хай визнають всі царства землі, що один Ти Господь Бог. **20.** І післав Ісая син Амоса до Езекиї, кажучи: Так говорить Господь Бог сил, Бог Ізраїля: Я вислухав те, про що ти помолився до Мене про Сеннахиріма царя Ассирійців. **21.** Ось слово, яке Господь про нього сказав: Він тебе зневажив і насміявся з тебе, дівице, дочко Сіоне, над тобою похилили свою голову, дочко Єрусалиме. **22.** Кого зневажив ти і похулив ти? І до кого підняв ти голос? І ти підняв твої очі до висоти, до святого Ізраїля. **23.** Рукою твоїх послів ти зневажив Господа і ти сказав: В множині моїх колісниць я піду на висоту частей гір, Ливана, і я зрубав велич його кедра, вибрані його кипарисів, і я прийшов до часті його краю, його ліса Кармила. **24.** Я відсвіжився і випив я чужі води і я спустошив стопою моєї ноги всі ріки околиці. **25.** Я зліпив її, тепер привів її, і стало на знищення воюючих переселень, кріпких міст. **26.** І ті, що живуть в них, знемогли рукою, захиталися і завстидалися, стали травою поля, чи зеленою рослинністю, зеленню домів і на потоптання тому, що стоїть напроти. **27.** І Я пізнав твій престіл і твій вихід і твій вхід і твій гнів, тому що ти розгнівався проти Мене. **28.** І твоя грубязність прийшла до моїх ух і покладу мої кільця в твої ніздрі і уздечка в твої уста і поверну тебе дорогою, якою ти нею пішов. **29.** І це тобі знак. Їстимеш цей рік те, що саме виросте, і в другий рік те, що сходить. І ще третього насіння і жнива і плоди виноградів, і їстимете їхній плід. **30.** І додасть до того, що спаслося з дому Юди, те, що осталося, (матиме) корінь вдолі і дасть плід вгорі. **31.** Бо з Єрусалиму вийде останок і той, що спасається з гори Сіона. Ревність Господа Сил це вчинить. **32.** Чи не так? Так говорить Господь до царя Ассирійців: Не увійде до цього міста і не вистрілить сюди стріли, і не прийде проти нього щит, і не приставить проти нього насипу. **33.** Дорогою, якою прийшов, нею повернеться і не увійде до цього міста, говорить Господь. **34.** І щитом покрию це місто задля Мене і задля мого раба

Давида. **35.** І сталося, що вночі й вийшов господний ангел і побив в таборі Ассирійців сто вісімдесят п'ять тисяч. І встали вранці, і ось всі тіла мертві. **36.** І Сеннахирім, цар Ассирійців, встав і пішов і повернувся і замешкав в Ніневії. **37.** І сталося як він поклонявся в домі Несераха їхнього бога і Адрамелех і Сарасар його сини побили його мечем, і вони спаслися в Араратській землі. І замість нього зацарював його син Асордан.

Глава 20

1. В тих днях Езекія захворів до смерті. І ввійшов до нього пророк Ісая син Амоса і сказав йому: Так говорить Господь: Заповідж твому домові, бо ти вмираєш і не житимеш. **2.** І Езекія відвернув своє лице до стіни і помолився до Господа, кажучи: **3.** О Господи, згадай, що по правді я ходив перед Тобою і цілим серцем і я вчинив те, що добре в твоїх очах. І заплакав Езекія великим плачем. **4.** Й Ісая був в середньому дворі, і до нього було господне слово, кажучи: **5.** Повернися і скажеш до Езекії, проводиря мого народу: Так говорить Господь Бог Давида твого батька: Я вислухав твою молитву, Я побачив твої сльози. Ось Я тебе виздоровлю, в третьому дні підеш до господнього дому, **6.** і додам п'ятнадцять літ до твоїх днів і спасу тебе і це місто з руки царя Ассирійців і щитом покрию це місто задля Мене і задля мого раба Давида. **7.** І сказав: Хай принесуть вязку фіг і покладуть на струп, і оздоровіє. **8.** І сказав Езекія до Ісаї: Який знак, що мене оздоровить Господь і піду до господнього дому в третьому дні? **9.** І сказав Ісая: Ось знак від Господа, що Господь вчинить слово, яке сказав: Чи піде (вперед) тінь на десять ступнів чи повернеться (назад) на десять ступнів. **10.** І сказав Езекія: Легко тині піти (вперед) на десять ступнів; ні, але хай повернеться тінь назад на десять ступнів. **11.** І пророк Ісая закликав до Господа, і повернулася тінь в позначках назад на десять ступнів. **12.** В тому часі Мародахваладан син Валадана вавилонського царя післав листи і дари до Езекії, бо почув, що Езекія захворів. **13.** І зрадів ними Езекія і показав їм весь дім зі скарбами, срібло і золото, пахощі і добірну олію, дім і посуд, і те, що знайшлося в його скарбницях. Не було речі, якої їм не показав Езекія в своїм домі і в усій своїй владі. **14.** І ввійшов пророк Ісая до царя Езекії і сказав до нього: Про що говорили ці чужинці і звідки прийшли до тебе? І сказав Езекія: З далекої землі прийшли до мене, з Вавилону. **15.** І сказав: Що побачили в твоєму домі? І той сказав: Побачили все, що в моєму домі. Не було в моєму домі чогось, що я їм не показав, але і те, що в моїх скарбницях. **16.** І сказав Ісая до Езекії: Послухай слово Господа: **17.** Ось приходять дні і буде забрано до Вавилону все, що в твоєму домі і, що зібрали твої батьки, аж до цього дня. І не загине слово, яке сказав Господь. **18.** І твої сини, які вийдуть з тебе, яких породити, будуть забрані, і будуть евнухами в домі вавилонського царя. **19.** І сказав Езекія до Ісаї: Добре господне слово, яке Він сказав. Хай буде мир в моїх днях. **20.** І інші слова Езекії і всі його сили і те, що вчинив, і він ввів воду, криницю і водопровід до міста, чи це не

записане в книзі літопису царів Юди? **21.** І заснув Езекія з своїми батьками і був похований в місті Давида, і замість нього зацарював його син Манассія.

Глава 21

1. Синові Манассії (було) дванадцять літ коли він зацарював і п'ятдесят і п'ять літ царював в Єрусалимі, й ім'я його матері Опсіва. **2.** І він зробив погане в очах Господа за гидотами народів, яких Господь вигубив з перед лиця синів Ізраїля, **3.** і він повернувся і відбудував високі (місця), які знищив його батько Езекія, і поставив жертівник Ваалові і зробив гай, так як зробив Ахаав цар Ізраїля, і поклонився всій небесній силі і послужив їм, **4.** і збудував жертівник в господньому домі, де сказав: В Єрусалимі покладу моє ім'я, **5.** і збудував свій жертівник для небесної сили в двох дворах господнього дому **6.** і провів своїх синів через огонь, і ворожив, і чарував, і робив ворожби і чари. Він помножив чинити те, що погане в очах Господа, щоб його розгнівити. **7.** І поклав божків гаїв в домі, про який Господь сказав до Давида і до Соломона його сина: В цьому домі і в Єрусалимі, який Я вибрав з усіх племен Ізраїля, і покладу там моє ім'я на віки, **8.** і не додаю, щоб спотикнулася нога Ізраїля з землі, яку Я дав їхнім батькам, які збережуть все, що Я заповів, згідно з всякою заповіддю, яку їм заповів мій раб Мойсей. **9.** І не послухались, і Манассія звів їх з дороги, щоб чинили погане в господних очах понад народів, які Господь усунув з перед лиця синів Ізраїля. **10.** І сказав Господь рукою своїх рабів пророків, кажучи: **11.** Через те, що вчинив Манассія цар Юди, ці погані гидоти з усіх, які вчинив Аморець, що (був) раніше, і привів їхніми ідолами до гріха і Юду. **12.** Не так! Так говорить Господь Бог Ізраїля: Ось я наношу зло на Єрусалим і на Юду, так що в кожного, що почує, зашумить в обох його ухах, **13.** і простягну над Єрусалимом міру Самарії і важки дому Ахаава і очищу Єрусалим, так як очищається посуд, що чиститься, і обертається на своє лице, **14.** і віднесу останок мого насліддя і дам їх в руки їхніх ворогів, і будуть на розграблення і на полон всім їхнім, **15.** через те зло, що вчинили, в моїх очах і гнівили мене від дня, в якому Я вивів їхніх батьків з Єгипту, і аж до цього дня. **16.** І Манассія пролив дуже багато крові невинних, аж доки не наповнив Єрусалим від краю до краю, лише своїми гріхами, якими привів Юду до гріха, щоб вчинити погане в очах Господа. **17.** І інші слова Манассії і все, що він вчинив, і його гріх, яким згрішив, чи це не записане в книзі літопису царів Юди? **18.** І заснув Манассія з його батьками і похований був в городі свого дому, в городі Озії, і замість нього зацарював його син Амон. **19.** Амон (був) сином двадцяти двох літ коли він зацарював і два роки царював в Єрусалимі, й ім'я його матері Месоллам дочка Аруса з Єтеви. **20.** І він зробив погане в господних очах, так як зробив його батько Манассія, **21.** і пішов по кожній дорозі, якою ходив його батько, і послужив ідолам, яким послужив його батько, і поклонився їм **22.** і оставив Господа Бога своїх батьків і не пішов по господній дорозі. **23.** І повернулися проти нього слуги Амона і убили царя в його домі. **24.** І ввесь нарід землі побив тих всіх, що повернулися проти царя Амона, і

нарід поставив царем землі замість нього його сина Йосію. **25.** І інші слова Амона, що він вчинив, чи ось це не записане в книзі літопису царів Юди? **26.** І поховали його в його гробі в городі Ози, і замість нього зацарював його син Йосія.

Глава 22

1. Йосія (був) вісім літним сином коли він зацарював і тридцять і один літ царював в Єрусалимі, й ім'я його матері Єдіда дочка Едея з Васурота. **2.** І зробив те, що добре в очах Господа, і пішов по всякій дорозі його батька Давида, не відступив на право чи на ліво. **3.** І сталося в вісімнадцятому році царя Йосії в осьмому місяці післав цар Саффана, сина Еселія, сина Месоллама, писаря господнього дому, кажучи: **4.** Піди до Хелкії великого священика і запечатай срібло внесене до господнього дому, вагу того, що зібрали сторожі у людей, **5.** і хай воно буде дане в руки тих, що роблять діла, що приставлені до господнього дому. І дав його тим, що робили діла, що в господньому домі, щоб скріпити розвалини дому, **6.** будівничим і робітникам і мулярам, і щоб придбати дерево і тесане каміння, щоб скріпити розвалини дому. **7.** Лише не числили їм срібла, що їм давалося, бо вони працювали на довірі. **8.** І сказав Хелкія великий священик до Саффана писаря: Я знайшов книгу закону в господньому домі. І дав Хелкія Саффанові книгу, і він її прочитав. **9.** І вніс до царя Йосії і звернув до царя слово і сказав: Твої раби почислили срібло, що знайдено в господньому домі і дали його до рук тих, що роблять діла, що приставлені до господнього дому. **10.** І сказав Саффан писар до царя, мовлячи: Хелкія священик дав мені книгу і прочитав її Саффан перед царем. **11.** І сталося, як почув цар слова книги закону, і роздер свою одіж. **12.** І заповів цар Хелкії священикові і Ахікамові, синові Саффана, і Аховорові, синові Міхея, і Саффанові, писареві, і Асаї, царському рабові, кажучи: **13.** Ідіть, пошукайте Господа за мене, і за весь нарід, і за всього Юду, за слова цієї знайденої книги, бо великий господній гнів, що розгорівся проти нас, за те, що наші батьки не послушали слова цієї книги, щоб чинити за всім записаним про нас. **14.** І пішов Хелкія священик і Ахікам і Аховор і Саффан і Асая до Олдани пророчиці, жінки Селлима, сина Текуї, сина Арааса з ризниці, і вона жила в Єрусалимі в Масені, і сказали їй. **15.** І вона сказала їм: Так говорить Господь Бог Ізраїля: Скажіть чоловікові, що післав вас до мене: **16.** Так говорить Господь: Ось Я наводжу зло на це місце і на тих, що його замешкують, всі слова книги, які прочитав цар Юди, **17.** томущо мене оставили і приносили ладан іншим богам, щоб мене розгнівити в ділах їхніх рук, і розгориться гнів мій проти цього місця і не погасне. **18.** І до царя Юди, що вас післав шукати Господа, скажете йому це: Так говорить Господь Бог Ізраїля: Слова, які ти почув, **19.** томущо змякло твоє серце і ти впокорив себе перед лицем Господа, як ти почув, що Я сказав про це місце і проти тих, що живуть в ньому, щоб бути на знищення і на прокляття, і ти роздер твою одіж і заплакав переді Мною, і Я почув, каже Господь.

20. Не так! Ось Я додаю тебе до твоїх батьків, і підеш до твоєї гробниці в мирі, і твої очі не побачать нічого з усього зла, яке Я наводжу на це місце. І сказали слова цареві.

Глава 23

1. І післав цар і зібрав до себе всіх старшин Юди і Єрусалиму. **2.** І цар прийшов до господнього дому і кожний чоловік Юди і всі, що живуть з ним в Єрусалімі, і священники і пророки і весь нарід від малого і аж до великого, і він зачитав до їхніх ух всі слова книги завіту, яку знайшли в господньому домі. **3.** І встав цар коло стовпа і заповів заповіт перед Господом, щоб ходити за Господом і зберігати його заповіді і його свідчення і його оправдання з усього серця і з усієї душі, щоб закріпити слова цього завіту, що записаний в цій книзі. І весь нарід став в завіті. **4.** І заповів цар Хелкієві, великому священникові, і другим священникам і сторожам винести з господнього храму весь посуд зроблений для Ваала і гаю і всієї небесної сили і спалив їх за Єрусалимом в садимоті (полі) Кедрона і взяв їхній попіл до Ветилію. **5.** І знищив хомарімів, які дали царі Юди і приносили кадило на високих (місцях) і в містах Юди і довколишніх (місцях) Єрусалиму, і тих, що кадили Ваалові і сонцеві і місяцю і мазуротам і всій небесній силі. **6.** І виніс гай з господнього дому поза Єрусалим до потоку Кедрона і спалив його в потоці Кедроні і змолв на порох і вкинув його порох до гробу синів народу. **7.** І він знищив дім кадисимів, що в господньому домі, де там жінки пряли одіж для гаю. **8.** І привів всіх священників з міст Юди і опоганив високі (місця), де там кадили священники, від Гаваи і аж до Вирсавії. І знищив дім брами, що при дверях брами Ісуса, володаря міста, що з ліва чоловіка, при брамі міста. **9.** Лише священники високих (місць) не прийшли до господного жертівника в Єрусалімі, бо лише не їли прісне серед своїх братів. **10.** І занечистив він Тафет, що в долині сина Еннома, (споруджений) щоб перевів чоловік свого сина і чоловік свою дочку через огонь Молохові. **11.** І знищив коней, яких дали царі Юди сонцеві при виході господного дому, до скарбниці Натана царського євнуха в фарурімах, і спалив огнем колісницю сонця, **12.** і жертівники, що на даху горниці Ахаза, які зробили царі Юди, і жертівники, які зробив Манассія в двох дворах господнього дому, і цар знищив і забрав звідти і вкинув їхній порох до потоку Кедрона. **13.** І дім, що перед лицем Єрусалиму, що з права гори Мосоата, який збудував Соломон цар Ізраїля для Астарті, мерзоти Сидонян, і для Хамоса, мерзоти Моава, і для Молхола, гидоти синів Аммона, цар збещестив. **14.** І знищив стовпи і знищив гаї і наповнив їхні місця людськими кістками. **15.** І жертівник, що в верхньому Ветилі, що зробив Єровоам син Навата, який привів Ізраїль до гріха, і той жертівник, і знищив високе (місце) і розбив його каміння і розмолв на порох і спалив гай. **16.** І схилювся Йосія і побачив гроби, що були там в місті і післав і взяв кості з гробів і спалив (їх) на жертівнику і занечистив його за господним словом, яке сказав божий чоловік, коли стояв Єровоам під час празника при вівтарі. І повернувшись підняв свої очі на гробівець божого чоловіка, що сказав ці слова, **17.** і промовив: Що це за могила, ця, яку

я бачу? І сказали йому люди міста: Це божого чоловіка, що вийшов з Юди, і вимовив ці слова, які сказав над жертівником Ветилі. **18.** І сказав: Полиште його, щоб (ніякий) чоловік не порушив його костей. І оставили його кості з кістями пророка, що прийшов з Самарії. **19.** І Йосія знищив всі дома високих (місць), що в містах Самарії, які зробили царі Ізраїля, щоб прогнівити Господа, і зробив в них всі діла, які зробив в Ветилі. **20.** І забив всіх священників високих (місць), що були там при жертівниках і спалив на них кості людей. І повернувся до Єрусалиму. **21.** І заповів цар всьому народові, кажучи: Зробіть пасху Господеві Богові нашому, так як записано в книзі цього завіту. **22.** Бо не було цієї пасхи від днів суддів, які судили Ізраїль, і всі дні царів Ізраїля і царів Юди, **23.** але хіба лиш у вісімнадцятому році царя Йосії була пасха Господеві в Єрусалимі. **24.** І цар Йосія знищив чародіїв і знахорів і терафінів і ідоли і всі мерзоти, що були в землі Юди і в Єрусалимі, щоб потвердити слова закону, записані в книзі, яку знайшов священник Хелкія в господньому домі. **25.** Перед ним не було подібного до нього царя, який повернувся б до Господа всім своїм серцем і всією своєю душею і всією своєю силою згідно з усім законом Мойсея. І після нього не повстав подібний до нього. **26.** Лише Господь не відвернувся від гніву своєї великої люті, яким розлютився його гнів на Юду за прогнівання, якими розгнівив його Манассія. **27.** І сказав Господь: І Юду відкину від мого лиця, так як я відкинув Ізраїль, і відкину це місто, яке вибрав Я, Єрусалим, і дім, про який Я сказав: Моє ім'я буде там. **28.** І інші слова Йосії, і все, що він зробив, чи це не записане в книзі літопису царів Юди? **29.** А в його днях прийшов до ріки Евфрату Фараон Нехао, цар Єгипту, проти царя Ассирійців. І пішов Йосія йому на зустріч, і Нехао забив його в Магеддо, коли його побачив. **30.** І його слуги поклали його мертвого і привезли його до Єрусалиму з Магеддо і поховали його в його гробниці в місті Давида, і нарід землі взяв Йоахаза сина Йосії і помазали його і наставили його царем, замість його батька. **31.** Йоахаз був двадцять три літним сином, коли він зацарював і три місяці царював в Єрусалимі й ім'я його матері Амітал дочка Єремія з Лемни. **32.** І він зробив погане в господних очах згідно з всім, що зробили його батьки. **33.** І переніс його Фараон Нехао до Девлати в землі Емат, щоб не царював в Єрусалимі, і наклав данину на землю: сто талантів срібла і сто талантів золота. **34.** І Фараон Нехао поставив над ними царем Еліякіма, сина Йосії царя Юди, замість Йосії його батька і змінив його ім'я на Йоаким. І взяв Йоахаза і вніс до Єгипту, і він там помер. **35.** І Йоаким дав Фараонові срібло і золото. Лише наклав на землю дань срібла за словами Фараона, (кожний) чоловік за своєю оцінкою дав срібло і золото з людьми землі, щоб дати Фараонові Нехао. **36.** Йоаким (був) двадцять п'ять літним сином коли він зацарював і царював одинадцять літ в Єрусалимі, й ім'я його матері Єлдафа дочка Федея з Руми. **37.** І він зробив погане в очах Господа, згідно з усім, що зробили його батьки.

Глава 24

1. В його днях прийшов Навуходоносор, вавилонський цар, і Йоаким був його підданим три роки. І відвернувся і відступив від нього. 2. І він післав йому легко озброєних Халдеїв і легко озброєних Сирійців і легко озброєних з Моава і легко озброєних синів Аммона і післав їх до землі Юди, щоб перемогти за словом Господа, яке сказав рукою своїх рабів пророків. 3. Лише на дусі Господа було проти Юди, щоб його відкинути від свого лиця через гріхи Манассії, за все, що він зробив. 4. І пролив невинну кров і наповнив Єрусалим невинною кровю. І Господь не забажав змилосердитись. 5. І інші слова Йоакима і все, що він зробив, чи ось це не записане в книзі літопису царів Юди? 6. І заснув Йоаким з своїми батьками, і замість нього зацарював його син Йоаким. 7. І цар Єгипту не додав більше вийти з своєї землі, бо цар Вавилону забрав все, що було царя Єгипту, від потоку Єгипту аж до ріки Евфрату. 8. Йоаким (був) вісімнадцять літним сином коли він зацарював, і три місяці царював в Єрусалимі, й ім'я його матері Неста дочка Елланатана з Єрусалиму. 9. І він зробив погане в очах Господа за всім, що зробив його батько. 10. В тому часі прийшов Навуходоносор цар Вавилону до Єрусалиму, і попало місто в облогу. 11. І ввійшов Навуходоносор цар Вавилону до міста, і його слуги облягли його. 12. І вийшов Йоаким цар Юди проти царя Вавилону, він і його слуги і його матір і його володарі і його євнухи, і взяв його цар Вавилону в осьмому році його царювання. 13. І звідти виніс всі скарби господнього дому і скарби царського дому і порізав весь золотий посуд, який зробив Соломон цар Ізраїля в господньому храмі, за словом Господа. 14. І він відселив Єрусалим і всіх володарів і сильних кріпостью, (взявши) в полон десять тисяч полонених, і кожного тесляра і художника, і не осталися хіба (одні) бідні землі. 15. І він відселив Йоакима до Вавилону, і матір царя, і жінок царя, і його євнухів. І відвів сильних землі, як переселенців, з Єрусалиму до Вавилону, 16. і всіх мужів сили - сім тисяч, і теслярів і тисячу митців, всіх сильних військових, і цар вавилонський повів їх в переселення до Вавилону. 17. І цар Вавилону поставив царем замість нього Маттанія його сина і надав йому ім'я Седекія. 18. Седекія (був) двадцять один літним сином коли він зацарював і одинадцять літ царював в Єрусалимі, й ім'я його матері Амітала, дочка Єремії. 19. І він зробив погане перед Господом згідно з усім, що зробив Йоаким. 20. Бо господний гнів був на Єрусалимі і на Юді, аж доки не відкинув їх з перед свого лиця. І Седекія відступив від царя Вавилону.

Глава 25

1. І сталося в девятому році його царювання, в десятому місяці, прийшов Навуходоносор цар Вавилону і вся його сила проти Єрусалиму, і окружили його і збудували проти нього воєнні споруди довкруги. 2. І місто було в облозі аж до одинадцятого року царя Седекії. 3. В дев'ятих (дні) місяця і запанував голод в місті і не було хліба для народу землі. 4. І розбито місто, і всі військові мужі вийшли вночі дорогою брами, що між стінами, це з царського городу, і халдеї при місті довкруги. І він пішов дорогою Арави, 5. і пігналася халдейська сила за царем і схопили його в

Аравоті Єрихону, і вся його сила розсіялася від нього. **6.** І схопили царя і привели його до Девлати до царя Вавилону, і він виголосив над ним вирок. **7.** І він забив синів Седекії перед його очима, і осліпив очі Седекії і звязав його в кайдани і повів його до Вавилону. **8.** І в п'ятому місяці, сьомого (дня) місяця, [це девятнадцятий рік Навуходоносора, царя Вавилону, прийшов до Єрусалиму Навузардан, архімагир, що стояв перед царем Вавилону. **9.** І спалив господний дім і дім царя і всі дома Єрусалиму, і кожний дім спалив **10.** архімагер. **11.** І остаток народу, що остався в місті, і відступників, які пішли до царя Вавилону, і осталий нарід переніс Навузардан архімагер. **12.** І бідних землі архімагер оставив як виноградарів і рільників. **13.** І халдеї знищили мідяні стовпи, що в господньому домі, і механотів і мідяне море, що в господньому домі, і взяли їхню мідь до Вавилону. **14.** І баняки і лопатки і посудини і кадильниці і весь мідяний посуд, в яких служать в них, він взяв. **15.** І кадильниці і золотий і срібний посуд взяв архімагер, **16.** два стовпи, одне море і механоти, які зробив Соломон для господнього дому. Не було ліку міді всього посуду. **17.** Вісімнадцять ліктів висота одного стовпа, і на ньому мідяний хотар (капітель), і висота хотара три лікті, і відступ на хотарі, мигдалеві яблука довкруги, все мідяне. І подібний до цього другий стовп на відступі. **18.** І взяв архімагер Сарая першого священика і Софонію сина з других і трьох, що стерегли міру, **19.** і з міста взяв одного євнуха, який був наставлений над військовими мужами і п'ятих мужів, що гляділи на лице царя, яких знайдено в місті, і писаря князя сили, який держав опис народу землі, і шістдесят мужів народу землі, яких знайдено в місті. **20.** І взяв їх Навузардан архімагер і відвів їх до Девлати до царя Вавилону, **21.** і цар Вавилону побив їх, і забив їх в Девлаті в землі Емата. І відселено Юду з його землі. **22.** І (відносно) народу, що остався в землі Юди, яких оставив Навуходоносор цар Вавилону, він і наставив над ними Годолія, сина Ахікама, сина Сафана. **23.** І почули всі володарі сили, вони і їхні мужі, що настановив цар Вавилону Годолія, і прийшли до Годолія до Массифата, і Ізмаїл син Натанія, і Йонатан син Карія, і Сарая син Танемата, Нетодатіт і Єзонія син Махатія, вони і їхні мужі. **24.** І Годолія поклявся їм і їхнім мужам і сказав їм: Не бійтеся приходу халдеїв. Сидіть в землі і послужіть цареві Вавилону, і вам буде добре. **25.** І сталося, що в сьомому місяці прийшов Ізмаїл, син Натанія, сина Елісами з насіння царів і з ним десять мужів. І вдарили Годолія, і Юдеїв і Халдеїв, які були з ним в Массифаті, і він помер. **26.** І встав весь нарід від малого і аж до великого і володарі сил і ввійшли до Єгипту, бо побоялися лица халдеїв. **27.** І сталося в тридцять сьомому році переселення Йоакима царя Юди в дванадцятому місяці в двадцять сьомому (дні) місяця, Евілмародах цар Вавилону в (першому) році свого царювання підняв голову Йоакима царя Юди і вивів його з його дому вязниці, **28.** і заговорив добре до нього і поставив його престіл вище від престолів царів, що з ним, у Вавилоні, **29.** і змінив його вязничну одіж, і він постійно їв хліб перед ним всі дні свого життя. **30.** І йому виділена їжа, на постійно виділена їжа, давалася йому з дому царя, йому визначена міра з дня на день, всі дні його життя.

Біблія

Новий переклад

Новий переклад УБТ Рафаїла Турконяка (1997-2007)

Українське біблійне товариство

Рафаїл Павлович Турконяк, 1997-2007

Форматований текст з виділенням слів Ісуса